

بازار بکر بیمه ایران، برای شرکتهای بیمه بین‌المللی بسیار جذاب است
ضرورت صادرات و واردات خدمات بیمه‌ای

صفحه ۵

گمراهی در صورت نویسی مالی شرکت‌ها و انحراف در عدالت مالیاتی

تورم چطور عدالت مالیاتی را از بین می‌برد؟

صفحه ۲

پیش‌بینی‌ها از رشد تورم در ماه‌های پیش رو خبر می‌دهد

یک بام و دوهوای تورم

صفحه ۳

۷ بانک، صنایع را در تامین سرمایه و نقدینگی یاری می‌دهند

تولید چشم انتظار تسهیلات بانکی

ترقی اقتصادی: با توافق صورت‌گرفته تامین مالی زنجیره‌ای در صنایع خودرو، لوازم خانگی، پتروشیمی، فلزات، ساختمان صنایع غذایی و ماشین‌آلات صنعتی با استفاده از «وراق گام» «بهرات الکترونیک» و «تسهیلات زنجیره‌ای مبتنی بر صورتحساب الکترونیک» از طریق شبکه بانکی انجام می‌شود. حدود ۳ ماه بعد از امضای تفاهنامه تامین مالی زنجیره‌ای بنگاه‌های اقتصادی بین وزارت صنعت، معدن و تجارت با ۷ بانک عامل در حضور رئیس کل بانک مرکزی و وزیر صمت دیروز علی صالح آبادی و رضا فاطمی امین دوساره با هم دیدار و بر اجرای تفاهم نامه از ابتدای اردیبهشت تاکید کردند. براساس توافق صورت گرفته، قرار است از ابتدای اردیبهشت امسال پرداخت تسهیلات به متقاضیان در ۷ استان به صورت پایلوت و در ۵ صنعت منتخب الزاما براساس...

مشروح این گزارش را در صفحه ۶ بخوانید

دوهفته نامه اقتصادی - فرهنگی - سال نهم - شماره ۱۲۰
نیمه اول اردیبهشت ۱۴۰۱ - قیمت ۵۰۰۰ تومان

سایپا و ایران خودرو در فهرست واگذاری شیوه خصوصی سازی تغییر می‌کند

صفحه ۳

مشکلات دستور تسهیلاتی به بانکها

صفحه ۴

منابع دولت برای اجرایی شدن بیمه زنان خانهدار محدود است بیمه زنان خانهدار به کجا رسید؟

صفحه ۵

بحران بدهی‌های دولتی، تورم و بیت‌کوین چه ارتباطی با هم دارند؟

صفحه ۷

بزرگترین حباب اقتصاد جهان

صفحه ۷

جاده ابریشم برنده می‌شود یا دروازه جهانی اروپا؟

جانان‌تاج هولسلاک

بسیاری از بنادر، خطوط ریلی و خطوط لوله انتقال انرژی که در خارج از چین ساخته شده‌اند عملاً در خدمت صادرات و واردات این کشور هستند. از زمانی که چین پروژه بزرگش با عنوان جاده ابریشم جدید (یک کمربند، یک جاده) را شروع کرد ده سال می‌گذرد...

صفحه ۷

تولید دانش بنیان ایرانی در آن سوی مرزها

محسن ضرابی

اقتصاد دنیا در حال تغییر ماهیت از اقتصاد منابع محوری به اقتصاد دانش بنیان است و آمار بازگشت سرمایه بانک جهانی هم این اتفاق را تایید می‌کند. براساس این آمارها، نرخ بازگشت سرمایه در بخش خدمات که اغلب کسب و کارهای دانش بنیان و فناوری در زیرمجموعه آن تعریف می‌شوند...

صفحه ۶

واگذاری سهام، خصوصی سازی واقعی نیست

کامران ندری

به طوری کلی بازار سهام در کشور ما با مشکلاتی همراه است. حتی اگر سهام دولت در ایران خودرو و سایپا در بورس عرضه شود، ممکن است مردم و تعداد زیادی از معامله گران آن را خریداری نکنند، اما این شیوه هم خصوصی سازی واقعی نیست. در واقع این روش تنها واگذاری سهام است...

صفحه ۳

شرکت‌های سهامی عام پروژه راهکاری برای بهبود اقتصاد

مهدی هاشمزاده

استفاده از ابزارهای تامین مالی نظیر شرکت سهام عام پروژه با تضمین اصل و کف سود سرمایه‌گذاران خرد، صندوق پروژه، ابزارهای تامین مالی جمعی و غیره علاوه بر مشارکت حداکثری مردم در اقتصاد، شرایط رشد اقتصادی و رشد بازار سرمایه هم‌جهت...

صفحه ۲

بیمه شخص واحد!
درمان انفرادی

بیمه دی
day insurance

www.dayins.com

dayins.official

۱۶۷۱

بیمه آسیا

۰۲۱-۸۷۰۷

بیمه آسیا، نماد اعتماد و اطمینان

رتبه ۱ شرکت های بیمه خصوصی
سال ۶ شرکت برتر بیمه های خصوصی
سال ۲۴ شرکت برتر کشور

در رتبه بندی صد شرکت برتر ایران IMI_100

هیدرگاز

شرکت‌های سهامی عام پروژه راهکاری برای بهبود اقتصاد

استفاده از ابزارهای تامین مالی سرمایه‌گذاران خرد، صندوق پروژه، ابزارهای تامین مالی جمعی و غیره علاوه بر مشارکت حداکثری مردم در اقتصاد، شرایط رشد اقتصادی و رشد بازار سرمایه هم‌چفت با بخش واقعی اقتصاد را فراهم می‌کند.

بازار سرمایه در طی چند سال اخیر با بهبود تکنولوژی و تغییر نگرش مردم نسبت به این بازار، با اقبال بسیار زیادی روبرو شد و فعالان حاضر در این بازار را از چند ده هزار نفر به چند میلیون نفر افزایش داد. در این راستا ضروری است که برای بهبود وضعیت بازار سرمایه و قرار دادن آن در مسیر صحیح رشد همگام با بخش واقعی اقتصاد، به طور جدی برنامه‌ریزی کرد.

بازار سرمایه در این جهت که بستر مناسبی برای ورود سرمایه‌گذاران خُرد حتی با چند ده میلیون تومان سرمایه را فراهم می‌کند، بستری بسیار مهم و تاثیرگذاری در جهت تحقق هدف مشارکت دادن مردم در اقتصاد است؛ از همین رو برنامه‌ریزی برای حضور حداکثری مردم در اقتصاد از طریق بستر بازار سرمایه و توسعه‌بخشی به ابزارهای تامین مالی بخش مولد اقتصاد از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

برای بهبود وضعیت بازار سرمایه باید علاوه بر رونق‌بخشی به بازار ثانویه تغییرات بزرگی نیز در بازار اولیه انجام شود، برنامه مناسب در این بخش علاوه بر تاکید بر بازار ثانویه خرید و فروش سهام و عمق‌بخشی به بازار، باید در جهت عرضه سهام شرکت‌های بزرگ و پروژه‌های پیشروان و کلان اقتصادی نیز جهت‌گیری مناسب داشته باشد، از همین رو باید اصلاحات جدی در هر دو بخش بازار سرمایه را با دید توسعه‌ای و بلندمدت ایجاد کرد.

در بخش بازار اولیه به عنوان رکن اصلی بازار سرمایه و محلی برای تامین مالی بخش مولد اقتصاد، به طور ویژه دولت باید برنامه‌ریزی‌های خاصی انجام دهد، بخش مولد بازار سرمایه در حقیقت همین بازار اولیه بورس است. باید دولت با استفاده از ابزارهای تلفیقی و مدل‌های نوین تامین مالی از طریق بازار سرمایه، به تامین مالی پروژه‌های بزرگ و پیشران اقتصادی از طریق سرمایه‌گذاری خرد مردمی اقدام کند. در همین زمینه نیز مجلس مموبه‌ای در جهت تامین مالی پروژه‌های نیمه‌تمام اقتصادی کشور با مدل شرکت سهام عام پروژه داشته است.

استفاده از ابزارهای تامین مالی از جمله شرکت سهامی عام پروژه با تضمین اصل و کف سود سرمایه‌گذاران خرد، صندوق پروژه، ابزارهای تامین مالی جمعی و غیره علاوه بر مشارکت حداکثری مردم در اقتصاد، موجبات رشد اقتصادی و رشد بازار سرمایه هم‌چفت با بخش واقعی اقتصاد را فراهم می‌کند و امکان هدایت نقدینگی به سمت تولید در بستر بازار سرمایه فراهم خواهد شد. مدل شرکت سهامی عام پروژه در این بین از جذابیت ویژه‌ای برای سرمایه‌گذار و پیمانکار پروژه برخوردار است که در آن پیمانکار صاحب سهام ممتاز مدیریتی شرکت است و در مقابل با ضمانت یک بانک یا نهاد واسطه‌ای بیمه‌ای، پروژه نیز بیمه خواهد شد و به سهام‌داران در سهام‌داران ساخت پروژه، کف سود بانکی می‌پردازد؛ به این ترتیب سهام‌داران شرکت سهام عام پروژه بدون تحمل ریسک، سوددهی به اندازه نرخ بانک را خواهند داشت، از طرف دیگر این شرکت پروژه به صورت سهام عرضه خواهد شد؛ بنابراین شرکت سهام عام پروژه ماهیت دارایی دارد و در برابر ورش‌خیز خود را حفظ خواهد کرد. با مدل شرکت سهام عام پروژه، مضرات سپرده‌گذاری بانکی (آب شدن سپرده در برابر تورم) و سرمایه‌گذاری در بورس (ورود در سقف قیمت سهام و نوسانات بالای آن) هر دو رفع خواهد شد.

از طرفی سازمان بورس نیز باید به دنبال رفع موانع و تسهیل قوانین پذیرش و عرضه سهام شرکت‌ها در بورس و تسریع آن باشد تا تامین مالی از طریق عرضه اولیه و افزایش سرمایه تقویت شود. اتاق فکر دائمی در سازمان بورس جهت ایده پردازی و برنامه ریزی جهت تبدیل این بازار به بازار اول تامین مالی کشور، حمایت و تقویت بازار و تداوم این جذب نقدینگی تشکیک شود و از همه فعالین بازار در آن دعوت شود. در بخش بازار ثانویه و بازار خرید و فروش سهام شرکت‌های موجود، باید قوانین مربوط به بازار سرمایه و شرکت‌های درون این بازار به صورت بلندمدت از ثبات نسبی برخوردار باشد و هر اصلاح اقتصادی باید با یک برنامه‌ریزی معقول صورت بپذیرد. از طرف دیگر باید قوانین، مقررات نیز در همین راستا باشد. به عنوان مثال اخیرا دولت تصمیم گرفته است که در جهت اصلاحات اقتصادی به سمت اصلاح نرخ سوخت واحدهای صنعتی برود اما این اصلاح به قدری زیاد بود که تعدادی از واحدهای صنعتی با این اقدام اعلام ورشکستگی می‌کردند. بنابراین اصلاحات اقتصادی از این جنس باید به صورت مدت‌دار و بلندمدت و با لحاظ وضعیت واقعی اقتصاد کشور لحاظ شود. به طور مثال پیشنهاد ویژه در این بخش به این شکل است که به جای افزایش قیمت سوخت به صورت یک باره تا ۱۰۰ درصد قیمت خوراک و در فاصله زمانی پنج ساله، هر سال ۱۰ درصد به قیمت سوخت اضافه شود و در پایان سال پنجم، قیمت سوخت به ۱۰۰ درصد قیمت خوراک برسد. از همین رو باید ثبات قوانین و همچنین پیش‌بینی‌پذیری قوانین اولویت اول سیاست‌گذاران این حوزه باشد و با دید کوتاهمدت موجب ضربه به بازار سرمایه و خروج نقدینگی از بازار سرمایه نشوند.

به صورت کلی اعمال مالیات‌های تنظیمی به بازارهای موازی تولید از جمله بازار ارز، سکه، خودرو و سود سپرده‌های بانکی نیز در زمینه ایجاد جذابیت برای بازار سرمایه، اثر گذار خواهد بود.

ترقی اقتصادی

ترقی اقتصادی : میزان نقدینگی در بهمن ماه سال جاری بیشتر از ۴۶۰۰ هزار میلیارد تومان اعلام شده که با توجه به وضعیت متغیرهای پولی و نرخ رشدی که دارند درحالی‌که گزارش اخیر مرکز آمار ایران نشان داد که تورم کشور بعد از ماه های به زیر ۴۰ درصد رسیده است اما بخشی از کارشناسان می گویند این روند با توجه به شواهد اقتصادی کنونی نمی تواند ادامه داشته باشد و از اردیبهشت (بعد از ماه رمضان) با خرداد باید دوباره منتظر اوج گیری تورم بود اگر چه که همین حالا هم تمام شواهد آن وجود دارد. تعداد کالاهایی که در چند ماه اخیر جهش‌های ناگهانی و چند ده درصدی داشته‌اند، بسیار زیاد هستند و هر روز خبرهای جدیدی از گرانی کالاها یا حذف کالایی از سرفره مردم به دلیل افزایش قیمت‌ها منتشر می‌شود. از سوی دیگر از ابتدای اردیبهشت هزینه حمل و نقل عمومی هم ۲۵ درصد رشد داشته است و افرادی که اجاره نشین هستند می‌گویند صاحب خانه‌ها و مغازه داران هم حداقل ۲۵ تا ۳۰درصد روی اجاره های خانه و مغازه ... گذاشته اند. از سوی دیگر باید به افزایش حقوق کارگران، کارمندان، بازنشسته‌ها و سربازان هم اشاره کرد که تاثیر مستقیمی روی تورم خواهد داشت و از اردیبهشت ماه و معمولاً اجرائی می‌شود. علاوه بر این‌ها در سال‌های جاری انتظار می‌رود ۴۰۰ هزار میلیارد تومان کسری بودجه پیش روی دولت باشد. افزایش قیمت‌ها تقریباً در تمام بازارها وجود دارد، میوه، غلات، حیوانات ... حتی

۲ اقتصاد ایران

پیش بینی ها از رشد تورم در ماه های پیش رو خبر می دهد

یک بام ودو هوای تورم

بازار کالاهای سرمایه ای مانند خودرو. در این بین با تداوم روند فعلی و به نتیجه نرسیدن مذاکرات پیرامون احیای برجام انتظار می‌رود سال جاری، سال سخت اقتصادی باشد.

رونق معاملات واحدهای قدیمی ؛ لوکس ها در انتظار مشتری قیمت مسکن یک قدم عقب نشست

کمتر است و می‌توان گفت حباب قیمت مسکن تهران در فروردین امسال نسبت به فروردین سال قبل به همین میزان کمتر شده است. این اتفاق در حالی رخ داده که تورم نقطه‌به‌نقطه مسکن در فروردین سال قبل نسبت به نقطه مشابه سال‌های قبل به بیش از ۹۰درصد می‌رسید و عملا شتاب رشد تورم بازار مسکن حداقل ۲برابر شتاب تورم مصرف‌کننده بود. به‌عبارتی بازار مسکن تاوان جهش‌های قیمتی در ۴سال گذشته را اینک با رشد کمتر از تورم عمومی می‌دهد و قیمت آن بدون اینکه کاهش پیدا کند در حال واقعی شدن است. البته به‌دلیل تعطیلی بازار مسکن در فروردین‌ماه و کشف نشدن قیمت جدید در این ماه، عملا قراردادهای ثبت‌شده در این دوره زمانی حاصل مذاکرات قبلی خریداران و فروشندگان است و پایین بودن تعداد آنها نمی‌تواند ملاک رونق و رکود معاملات باشد؛ ازاین‌رو افزایش ۴۳.۷درصدی تعداد معاملات این ماه نسبت به فروردین پارسل نیز براساس همین معیار نشانه‌ای از اتمام کسادی دهه ۹۰حالی از این است که میانگین تعداد معاملات ماهانه در سال‌های اخیر نسبت به سال‌های ابتدایی دهه ۹۰ به حدود یک‌سوم کاهش پیدا کرده و از حوالی ۱۴هزار مورد معامله در ماه به حوالی ۵هزار مورد معامله در ماه رسیده است. همچنین آمارهای بانک مرکزی نشان می‌دهد در فروردین امسال ۲۸.۷درصد معاملات مسکن انجام شده به واحدهای نوساز و با عمر کمتر از ۵سال اختصاصی داشته که نسبت به واحدهای قدیمی‌تر قیمت بالاتری دارند و به‌واسطه کاهش قدرت خرید متقاضیان، تقاضا برای آنها کاهش پیدا کرده است. البته تضعیف تولید مسکن به‌واسطه جهش هزینه‌های تولید و افت

نمودار روند قیمت مسکن در تهران در فروردین ماه سال جاری

گمراهی در صورت نویسی مالی شرکت ها و انحراف در عدالت مالیاتی تورم چطور عدالت مالیاتی را از بین می برد؟

کنند، دولت مالیات کمتری از شرکت‌ها دریافت می‌کند. به این ترتیب، اثر تورم، عدالت مالیاتی را در اقتصادها متاثر می‌کند. در ایران باوجود اینکه به طور معمول نرخ تورم دو رقمی است، الزامی برای در نظر گرفتن آثار تورم در گزارشگری مالی و محاسبه سود مالیاتی و در نهایت مالیات وجود ندارد. به عبارت دیگر، ماخذ مالیاتی در ایران که سود محاسبه شده براساس سیستم بهای تاریخی است، مقداری مخدوش و غیردقیق را به نمایش می‌گذارد.

درواقع نرخ های بالای تورم، به تحریف حساب های مالی شرکت ها می‌انجامد و این مسئله منجر به مطرح شدن سیستم حسابداری تورمی به منظور حذف یا کاهش این تحریف های گمراه کننده می‌شود. یک پژوهش ایرانی با در نظر گرفتن اثر تورم بر صورت های مالی در ایران و آثار آن در اقتصاد کشور به اقدامات غیر کارشناسی رخ داده است. مثلا شما به قیمت گذاری های دستوری سرای آن چه کنترل قیمت ها خوانده می‌شود و افزایش ۵۷.۴ درصد حقوق دستمزد که غیرکارشناسی بوده

چنین هدفی در صورت نویسی مالی است. برای غلبه بر اثر منفی تورم بصر صورت های مالی، باید این صورت ها را براساس قواعد حسابداری تورمی تعدیل کرد. از نظر تاریخی، کشورهای ایالات متحده آمریکا، بریتانیا و سایر کشورهای خاص روش های مختلفی از حسابداری تورمی را به کار گرفتند، چراکه از دهه ۱۹۷۰، تورم در اقتصاد آن‌ها افزایش یافته بود. اما روی آوردن به حسابداری تورمی در اقتصادهای مختلف، خالی از چالش های جدی برای آن‌ها نبود. یکی از جدی ترین چالش ها در این بین، پرداخت مالیات براساس این صورت های مالی به دولت هاست. یافته های اقتصاددانان طی سال ها نشان داد محاسبه مالیات بر اساس حسابداری تورمی باعث می‌شود شرکت‌ها مالیات کمتری به دولت بپردازند.

در واقع صورت مالی که بر اثر تورم مخدوش شود، باعث می‌شود دولت مالیاتی بیشتری از شرکت‌ها با بگیرد و اگر براساس حسابداری تورمی، اثر مالیات در صورت های مالی کاهش پیدا

رئیس کمیسیون صنعت و معدن اتاق تهران مطرح کرد اقتصاد نمی تواند دستوری باشد

دستور کار اصلی کمیسیون صنعت و معدن اتاق تهران در سال جاری گذاشته ایم. ما تلاش می‌کنیم بتوانیم با تعامل با دولت مشکلات واحدهای تولیدی و معدنی را کاهش دهیم و در این بین احساس می‌کنیم که دولت مردان جدید دوست دارند حرف بخش خصوصی را بشنوند و این تعامل برای حل مشکلات واحدهای تولیدی، کشاورزی و... شکل بگیرد.»
این عضو هیات نمایندگان اتاق تهران در ادامه به تورم اشاره کرده و می‌گوید: «هم اکنون به دلیل تورم و افزایش قیمت‌های بخش خصوصی از شرکت‌ها در تامین مواد اولیه خود بازمناده‌اند و شاهدیم که برنامه‌چندانی هم از سوی سیاستگذاران برای بهبود این شرایط

انتشار گزارش مالی ۳۱۳ شرکت دولتی نشان داد: شرکت‌های دولتی با زیان‌های انباشته روبه‌رو هستند

مالی ۳۲۰ شرکت دولتی. ارقام نجومی زیان انباشته شرکت‌های دولتی در کدال را بخوانیم تا دست‌نیخت مدیریت دولتی را بهتر ببینیم. چه کردیم با دارایی‌های ملی این سرزمین!»

بعد از انتشار صورت‌های مالی برخی شرکت‌های دولتی درسال گذشته که مهم ترین آن بانک ملی بود و با حواشی زیادی همراه شد. برای دومین بار و این بار در ابعادی وسیع‌تر، اطلاعات مالی بسیاری از شرکت‌های دولتی در سامانه اطلاعات ناشران (کدال) منتشر شد که در نوع خود بی‌سابقه است. بر این اساس ظرف ۲روز و در روزهای دوشنبه و سه‌شنبه هفته جاری اطلاعات مالی بیش از ۳۱۳شرکت دولتی در قالب ۵۰۰اطلاعه جداگانه از جمله نیروگاه‌ها

۲ اقتصاد ایران

۲ اقتصاد ایران

درحالی‌است که در فروردین ۱۴۰۱ که نرخ تورم به ۳۹.۲درصد رسیده، بیشینه قیمت هر بسته ماکارونی تا ۲۳ هزار تومان نیز افزایش داشته و حداقل قیمت نیز در بازه ۱۰ تا ۱۱ هزار تومان قرار گرفته است.

میزان نقدینگی در بهمن ماه سال جاری بیشتر از ۴۶۰۰ هزار میلیارد تومان اعلام شده که با توجه به وضعیت متغیرهای پولی و نرخ رشدی که دارند، به نظر می‌رسد در اسفند ماه به ۵ هزار هزار میلیارد تومان رسیده باشد. این رقم می‌تواند برای اقتصاد کشور مخاطرات بیشتری به همراه داشته باشد و حتی به اهرمی برای افزایش نرخ تورم منجر شود. مخاطرات متغیرهای پولی زمانی شکل نگران‌کننده‌تری به خود می‌گیرد که به تصمیمات چند هفته اخیر دولت توجه کرده؛ ایسن تصمیمات در تضاد با بهبود رفاه و معشیت مردم است. در آخرین گزارش پایگاه رفاه ایرانیان از کل جمعیت ۷۷.۴ میلیون نفر یارانه‌بگیر در کشور، بیش از نیمی از یارانه‌بگیران فعلی در «طبقه متوسط» قرار گرفته‌اند؛ به گونه‌ای که ۳۸درصد از یارانه‌بگیران واقعا نیاز به یارانه نقدی برای گذران امور زندگی دارند. به بیان دیگر بیش از ۱۴ میلیون نفری از یارانه‌بگیران اگر این میزان پول نقد را از دولت دریافت نکنند، نمی‌توانند زندگی خود را بگذرانند. حال اگر حذف ارز ترجیحی به افزایش قیمت نسان در آینده‌ای نه چندان دور منجر شود، افراد بیشتری به زیر خط فقر مطلق رانده می‌شوند.

نمودار روند قیمت مسکن در تهران در فروردین ماه سال جاری

تقاضای کلی بازار مسکن نیز از دلایل این اتفاق است که باعث شده سهم واحدهای با عمر کمتر از ۵سال از معاملات مسکن تهران نسبت به ابتدای دهه ۹۰ به نصف برسد. همچنین در معاملات فروردین‌ماهی بازار مسکن تهران، ۵۵.۳درصد از کل معاملات انجام‌شده به واحدهای با متراژ تا ۸۰مترمربع برینا مربوط بوده است ضمن اینکه در این ماه، ۵۹.۳درصد از کل واحدهای مسکونی معامله‌شده، با قیمت کمتر از قیمت میانگین شهر(۳۴.۲میلیون تومان) معامله شده که هم نشان‌دهنده انتقال تقاضا به واحدهای با عمر بالا و ارزان‌تر است و هم از کسادی و رکود شدید معاملات مسکن لوکس و گران‌قیمت مناطق شمالی شهر حکایت دارد.

تقاضای کلی بازار مسکن نیز از دلایل این اتفاق است که باعث شده سهم واحدهای با عمر کمتر از ۵سال از معاملات مسکن تهران نسبت به ابتدای دهه ۹۰ به نصف برسد. همچنین در معاملات فروردین‌ماهی بازار مسکن تهران، ۵۵.۳درصد از کل معاملات انجام‌شده به واحدهای با متراژ تا ۸۰مترمربع برینا مربوط بوده است ضمن اینکه در این ماه، ۵۹.۳درصد از کل واحدهای مسکونی معامله‌شده، با قیمت کمتر از قیمت میانگین شهر(۳۴.۲میلیون تومان) معامله شده که هم نشان‌دهنده انتقال تقاضا به واحدهای با عمر بالا و ارزان‌تر است و هم از کسادی و رکود شدید معاملات مسکن لوکس و گران‌قیمت مناطق شمالی شهر حکایت دارد.

نمودار روند قیمت مسکن در تهران در فروردین ماه سال جاری

نمودار روند قیمت مسکن در تهران در فروردین ماه سال جاری

نمودار روند قیمت مسکن در تهران در فروردین ماه سال جاری

نمودار روند قیمت مسکن در تهران در فروردین ماه سال جاری

نمودار روند قیمت مسکن در تهران در فروردین ماه سال جاری

نمودار روند قیمت مسکن در تهران در فروردین ماه سال جاری

نمودار روند قیمت مسکن در تهران در فروردین ماه سال جاری

نمودار روند قیمت مسکن در تهران در فروردین ماه سال جاری

نمودار روند قیمت مسکن در تهران در فروردین ماه سال جاری

نمودار روند قیمت مسکن در تهران در فروردین ماه سال جاری

نمودار روند قیمت مسکن در تهران در فروردین ماه سال جاری

نمودار روند قیمت مسکن در تهران در فروردین ماه سال جاری

نمودار روند قیمت مسکن در تهران در فروردین ماه سال جاری

نمودار روند قیمت مسکن در تهران در فروردین ماه سال جاری

نمودار روند قیمت مسکن در تهران در فروردین ماه سال جاری

نمودار روند قیمت مسکن در تهران در فروردین ماه سال جاری

نمودار روند قیمت مسکن در تهران در فروردین ماه سال جاری

نمودار روند قیمت مسکن در تهران در فروردین ماه سال جاری

نمودار روند قیمت مسکن در تهران در فروردین ماه سال جاری

نمودار روند قیمت مسکن در تهران در فروردین ماه سال جاری

نمودار روند قیمت مسکن در تهران در فروردین ماه سال جاری

نمودار روند قیمت مسکن در تهران در فروردین ماه سال جاری

نمودار روند قیمت مسکن در تهران در فروردین ماه سال جاری

نمودار روند قیمت مسکن در تهران در فروردین ماه سال جاری

نمودار روند قیمت مسکن در تهران در فروردین ماه سال جاری

نمودار روند قیمت مسکن در تهران در فروردین ماه سال جاری

نمودار روند قیمت مسکن در تهران در فروردین ماه سال جاری

نمودار روند قیمت مسکن در تهران در فروردین ماه سال جاری

نمودار روند قیمت مسکن در تهران در فروردین ماه سال جاری

نمودار روند قیمت مسکن در تهران در فروردین ماه سال جاری

نمودار روند قیمت مسکن در تهران در فروردین ماه سال جاری

نمودار روند قیمت مسکن در تهران در فروردین ماه سال جاری

نمودار روند قیمت مسکن در تهران در فروردین ماه سال جاری

نمودار روند قیمت مسکن در تهران در فروردین ماه سال جاری

نمودار روند قیمت مسکن در تهران در فروردین ماه سال جاری

نمودار روند قیمت مسکن در تهران در فروردین ماه سال جاری

نمودار روند قیمت مسکن در تهران در فروردین ماه سال جاری

نمودار روند قیمت مسکن در تهران در فروردین ماه سال جاری

نمودار روند قیمت مسکن در تهران در فروردین ماه سال جاری

نمودار روند قیمت مسکن در تهران در فروردین ماه سال جاری

نمودار روند قیمت مسکن در تهران در فروردین ماه سال جاری

نمودار روند قیمت مسکن در تهران در فروردین ماه سال جاری

نمودار روند قیمت مسکن در تهران در فروردین ماه سال جاری

نمودار روند قیمت مسکن در تهران در فروردین ماه سال جاری

ترقی اقتصادی : امیر آبادی فراهانی گفته است:«شرکت‌هایی مانند شرکت زیرساخت توسعه و نگهداری ورزشگاه‌ها مانند شیرودی و مجموعه انقلاب، نیشکر هفت‌تپه از زیرمجموعه وزارت جهادکشاورزی و بسیاری دیگر از اموال و دارایی‌های دولتی در فهرست واگذاری سال ۱۴۰۱ به‌صورت قطعی قرار گرفته‌اند.»

یک هفته بعد از انتشار گزارش عملکرد ۳۱۳شرکت دولتی که نشان می‌داد بخش زیادی از این شرکت‌ها زیان‌ده هستند روز دوشنبه هیأت واگذاری، فهرست جدید خصوصی‌سازی برای سال ۱۴۰۱ را تصویب کرد. هنوز مشخص نیست تعداد شرکت‌های قابل واگذاری چقدر است و کدامیک از شرکت‌های دولتی در این فهرست هستند اما انطور که عضو ناظر مجلس در هیأت واگذاری خبر داده قرار است شیوه جدید برای خصوصی‌سازی به کار گرفته شود. هفته قبل برای نخستین بار وزارت اقتصاد صورت‌های مالی ۳۱۳شرکت دولتی را در سامانه اطلاعات ناشران که با نام کدال شناخته می‌شود، منتشر کرد. بعد از انتشار این اطلاعات مشخص شد تعداد زیادی از شرکت‌های دولتی زیان ده هستند. بررسی‌های اجمالی نشان می‌دهد زیان انباشته فقط ۳۰شرکت دولتی به ۲۵هزار میلیارد تومان می‌رسد؛ به طور مثال مطابق صورت‌های مالی منتشر شده زیان انباشته شرکت هواپیمایی جمهوری اسلامی ۹هزار و ۲۰۰میلیارد تومان و شرکت راه‌آهن ۷هزار میلیارد تومان است. بخش زیادی از این زیان‌ها در طول چند سال گذشته ایجاد شده، درحالی‌که برخی از این شرکت‌ها در همین مدت در فهرست واگذاری‌ها قرار داشته‌اند اما به دلایلی یا واگذار نشده یا از فهرست خصوصی‌سازی حذف شده‌اند.بمنظر می‌رسد مقاومت مدیران دولتی بر سر واگذاری سهام این شرکت‌ها و همچنین موانع ساختاری برای فروش سهام آنها، مانع از واگذاری سهام شرکت‌های دولتی شده است. در چنین شرایطی اما گویا رویکرد وزیر اقتصاد این است که بخشی از این شرکت‌ها خصوصی

ترقی اقتصادی: برای تاریخ‌دان‌های هر رویدادی منحصر به فرد است. اما در علم اقتصاد اینطور نیست. مسائل کاملا عمومیت دارند. یعنی اگر شاهد یک الگوی مشابه باشیم باید انتظار نتیجه‌ای مشابه را هم بکشیم. این مسئله در مورد شرایط فعلی صدق می‌کند.

یعنی باید در انتظار بحران مالی در جهان باشیم.
سوال‌ها پیش چارلز کیندیلبرگر در مطالعاتی که درباره بحران‌های مالی داشت نوشت: «برای تاریخ‌دان‌ها هر رویدادی، منحصر به فرد است. اما این فقط تاریخ است که موارد ویژه دارد. در علم اقتصاد با مسائلی سروکار داریم که عمومیت دارند.» این یعنی در علم اقتصاد می‌توانیم شاهد چرخه‌ها باشیم و حدس بزیم یک الگوی مشخص می‌تواند چه نتیجه‌ای به همراه داشته باشد. امروز نظام مالی آمریکا تنها به یک الگو شباهت دارد آن هم به الگوی سقوط بازارهای مالی در سال ۲۰۰۱ و سال ۲۰۰۸. اخیرا هم شاهد نشانه‌هایی از نگرانی در وال استریت بوده‌ایم. سهام مختلفی که در وال استریت معامله می‌شوند با اینکه در سال ۲۰۲۱ نیز صعودی داشتند، در نخستین ماه از سال ۲۰۲۲ یعنی ۹ تاکنون سابقه نداشتند.شاخص‌های وال‌استریت سقوط ۵٫۳ درصدی را در این ماه به ثبت رسانده‌اند. قیمت دارایی‌های مختلف

هم عضو ناظر مجلس در هیأت واگذاری بنگاه‌های دولتی گفته در این جلسه لیست واگذاری‌ها بر اساس یک روند جدید بسته شد و شرکت‌هایی از جمله ایران خودرو و سایپا در لیست واگذاری‌های ۱۴۰۱ قرار گرفتند. اینکه ایران خودرو و سایپا می‌توانند در لیست واگذاری ها قرار داشته باشند،امکان پذیر است. اما باید زیان انباشته و بدهی های این شرکت ها دقیق بررسی شود. اگر زیان انباشته بیشتر از سرمایه آنها باشد گمان نمی‌کنم که بتوانند در بازار سهامشان را واگذار کنند. بنابراین اگر آنها متقاضی خریدی داشته باشند، باید خارج از تشریفات بازار سهام باشد و با مسئولان امر مذاکره کنند و به قیمتی به توافق برسند و بدهی های این شرکت ها را قبول کنن. همچنین مساله پرداخت حقوق کارکنان این شرکت ها هم مطرح است. همانطور که می‌دانیم،

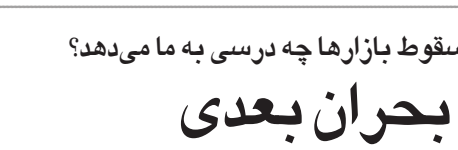
ترقی اقتصادی : در سال‌های گذشته از قرن ۲۱، گزارش دهی اقدامات خطاکارانه در پژوهش های دانشگاهی با توجه به نقش این گزارش ها در کاهش پیامدهای منفی و افزایش شفافیت و پاسخدستی مورد توجه قرار گرفت. بررسی‌ها نشان می‌داد اقدامات خطاکارانه سالانه ۵ درصد از منابع و درآمد شرکت ها و سازمان ها را هدر می‌دهد.

در نخستین سنال‌های قرن بیست و یکم، اخبار مربوط به رسوایی مالی در دو شرکت بزرگ به نام های «ترون» و «وردکام» جهان را شوکه کرد. به دنبال آن، رسوایی های حسابداری شرکت «تسکو» و رسوایی مالی در مراکز مثل مرکز توان بخشی ذهنی غرب لندن، رخدادهایی بود که گزارش دهندگان اقدامات خطاکارانه را مورد توجه قرار داد.

انجمن حسابرسان بریتانیا، گزارش دهی اقدامات خطاکارانه را وضعیتی تعریف کرده که در آن کارمندان، پیمانکاران یا تامین کنندگان از طریق غیرسازگانه ای عادی مدیریت، اقدام ها و

شوند، به‌منظر می‌رسد انتشار گزارش عملکرد شرکت‌های دولتی نیز با همین هدف انجام شده است. بر همین اساس این هفته هیأت واگذاری با برگزاری نشست فهرست جدید واگذاری‌ها را تصویب کرد. گفته شده قرار است روش جدیدی نیز برای خصوصی‌سازی شرکت‌های دولتی به اجرا در بیاید اما هنوز نام و تعداد شرکت‌های قابل واگذاری مشخص نیست و روشن نیست روش جدید خصوصی‌سازی از چه الگویی تبعیت می‌کند. عضو ناظر مجلس در هیأت واگذاری بنگاه‌های دولتی گفت:

که اغلب مورد علاقه سرمایه‌گذاران هستند از سهام شرکت‌های فناوری گرفته تا رمزرها و سهام سازندگان خودروهای برقی، همگی سقوط کردند. بازاری که تا همین چند وقت پیش همه را خوشحال می‌کرد اکنون به محلی برای ناله و زاری تبدیل شده‌است. بانک‌های مرکزی تلاش دارند نرخ بهره را افزایش دهند و از این طریق نرخ تورم را مهار کنند. فدرال رزرو هم به عنوان بانک مرکزی آمریکا سعی دارد با افزایش نرخ بهره، جلوی افزایش سرسام‌آور نرخ تورم در آمریکا را بگیرد. برخی از تحلیل‌گران می‌گویند امسال فدرال رزرو دست کم پنج مرتبه نرخ بهره را افزایش می‌دهد. در اروپا هم

شاهد تحرکاتی در این زمینه هستیم. ظاهرا همه به نوعی دچار بحران شده‌اند و سعی دارند در طریق اهرم‌هایی که در بانک‌های مرکزی در اختیارشان قرار دارد، شرایط را دوباره تحت کنترل خود درآورند. همین اقدام بانک‌های مرکزی در زمینه افزایش نرخ بهره کافی است تا بازارها را به خاک بپاشد باشند. در واقع به زودی شاهد ضررهای کلانی در بازارهای مالی، به‌ویژه در آمریکا خواهیم بود. نکته اینجاست که هنوز نمی‌دانیم اقدامات بانک‌های مرکزی الزاما اثربخش خواهد بود یا خیر. در واقع تا توجه به شریایطی که اقتصاد جهان با آن روبرو است، هنوز نمی‌دانیم که اقدامات بانک‌های

مرکزی تا چه اندازه می‌تواند روی نظام اقتصادی جهان اثر مثبت بگذارد.

لطف فناوری به نظام مالی

این روزها دیجیتالی شدن و نوآوری‌ها در عرصه فناوری باعث شده نظام تجارت

وضعیت خصوصی سازی ها و واگذاری ها در سال ۱۴۰۱

واگذاری سهام، خصوصی سازی واقعی نیست

هم عضو ناظر مجلس در هیأت واگذاری بنگاه‌های دولتی گفته در این جلسه لیست واگذاری‌ها بر اساس یک روند جدید بسته شد و شرکت‌هایی از جمله ایران خودرو و سایپا در لیست واگذاری‌های ۱۴۰۱ قرار گرفتند.

اینکه ایران خودرو و سایپا می‌توانند در لیست واگذاری ها قرار داشته باشند،امکان پذیر است. اما باید زیان انباشته و بدهی های این شرکت ها دقیق بررسی شود. اگر زیان انباشته بیشتر از سرمایه آنها باشد گمان نمی‌کنم که بتوانند در بازار سهامشان را واگذار کنند. بنابراین اگر آنها متقاضی خریدی داشته باشند، باید خارج از تشریفات بازار سهام باشد و با مسئولان امر مذاکره کنند و به قیمتی به توافق برسند و بدهی های این شرکت ها را قبول کنن. همچنین مساله پرداخت حقوق کارکنان این شرکت ها هم مطرح است. همانطور که می‌دانیم،

ترقی اقتصادی : در سال‌های گذشته از قرن ۲۱، گزارش دهی اقدامات خطاکارانه در پژوهش های دانشگاهی با توجه به نقش این گزارش ها در کاهش پیامدهای منفی و افزایش شفافیت و پاسخدستی مورد توجه قرار گرفت. بررسی‌ها نشان می‌داد اقدامات خطاکارانه سالانه ۵ درصد از منابع و درآمد شرکت ها و سازمان ها را هدر می‌دهد. در نخستین سنال‌های قرن بیست و یکم، اخبار مربوط به رسوایی مالی در دو شرکت بزرگ به نام های «ترون» و «وردکام» جهان را شوکه کرد. به دنبال آن، رسوایی های حسابداری شرکت «تسکو» و رسوایی مالی در مراکز مثل مرکز توان بخشی ذهنی غرب لندن، رخدادهایی بود که گزارش دهندگان اقدامات خطاکارانه را مورد توجه قرار داد.

انجمن حسابرسان بریتانیا، گزارش دهی اقدامات خطاکارانه را وضعیتی تعریف کرده که در آن

کارمندان، پیمانکاران یا تامین کنندگان از طریق غیرسازگانه ای عادی مدیریت، اقدام ها و

چشم اندازبازدهی بورس در سال ۱۴۰۱

ترقی اقتصادی :روند صعودی بازار چنانچه به صورت تدریجی، آهسته و پیوسته ادامه پیدا کند، براساس پیش‌بینی‌های انجام شده به نظر می‌رسد روند کلی بازار تا پایان سال ۱۴۰۱ با حداقل ۳۰ درصد بازدهی مثبت، سود نظام بانکی را پشت‌سر بگذارد. احمد اشتیاقی[] در گفت‌وگو با سنا به اعمال مالیات بر سپرده‌های بانکی حقوقی‌ها و تاثیر آن بر معاملات بورس اشاره کرد و افزود: رقبیی که همیشه تهدیدکننده معاملات بازار سرمایه بوده، سود بدون ریسکی است که سپرده‌های بانکی در اختیار سرمایه‌گذاران قرار می‌دهند.

وی اظهار داشت: زمانی که نرخ سود سپرده با روند صعودی همراه شود بسیاری از افراد

ترجیح می‌دهند تا سرمایه‌های خود را به جای سرمایه‌گذاری در بازار سرمایه، وارد سپرده‌های بانکی کنند تا از این طریق بتوانند سود تضمین شده‌ای دریافت کنند.

سایپا و ایران خودرو در فهرست واگذاری

شیوه خصوصی سازی تغییر می کند

جلسه هیأت واگذاری با حضور احسان خاندوزی، وزیر اقتصاد برگزار شده و در این جلسه فهرست واگذاری‌ها براساس یک روند جدید بسته شده است. احمد امیرآبادی فراهانی تأکید کرد: در این نشست یکبار دیگر و فهرست شرکت‌های واگذاری بررسی و مورد تجدیدنظر قرار گرفت و در ادامه بسیاری از شرکت‌های دولتی و مقداری از اموال دولت در فهرست نهایی واگذاری‌ها قرار گرفتند. او با بیان اینکه در واگذاری‌ها تلاش شده تا در سال جاری هیچ شرکتی از فهرست نهایی هیأت واگذاری خارج نشود

جهانی هم متحول شود. برای مثال به کمک فناوری‌های نوین دیجیتال می‌توان هزینه انجام معاملات در بازار را به صفر کاهش داد. به همین خاطر است که به لطف دیجیتالی شدن، میزان معاملات جهانی افزایش پیدا کرده و نظام آن متحول شده‌است. اکثر تغییراتی که در جهان شاهد آن هستیم در جهت مثبت پیش رفته‌است. در واقع شرایط را بهتر کرده‌است. فعالیت کردن خارج از مرزها هم ارزان‌تر و ساده‌تر شده‌است.

یکی از درس‌هایی که جهان‌یان از بحران بزرگ مالی در سال ۲۰۰۸ و ۲۰۰۹ گرفته‌اند این بوده که بانک‌های مرکزی به جای سیستم متمرکز، امور خود را در سطح بین‌المللی و غیر متمرکز پیش ببرند. این درسی است که رهبران اقتصادی از تاریخ گرفته‌اند و به کمک آن می‌توانند جلوی بحران‌های بعدی را در اقتصاد بگیرند. با این حال، خطر هنوز به قوت خودش باقی است و می‌تواند مردم را تهدید کند. البته به صورت کلی شاهد بهبود شرایط اقتصادی خواهیم بود.

برخی افراد تصور می‌کنند آسیب دیدن و ضرر کردن عده‌ای در بازارهای مالی نمی‌تواند زیان بزرگی برای بسیاری بخش‌ها باشد، اما واقعیت این است که وقتی آتش به میدان می‌افتد می‌تواند همه جا را ویران کند. این یعنی اگر یک گوشه بازار آتش بگیرد شاهد آتش‌سوزی گسترده در سایر بخش‌ها خواهیم بود. تعداد زیادی از آمریکایی‌ها

در بازارهای مالی فعالیت دارند و به صورت فعال، معامله می‌کنند. اگر بحران مالی رخ دهد، این افراد همگی دچار مشکل می‌شوند و این امر به سادگی می‌تواند اقتصاد را دچار مشکل جدی کند.

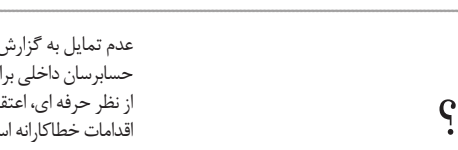
فعلا شاهد تنش شدید در بازارهای مالی هستیم. بازار با ثبات فاصله زیادی دارد. هر لحظه انتظار می‌رود که نظام مالی دچار فروپاشی شود و همراه با خود، اقتصاد را دچار بحران کند. فراموش نکنید که در اقتصاد، اگر یک الگو تکرار شود می‌تواند نتیجه‌ای مشابه به همراه داشته باشد و الگویی که اکنون شاهد آن هستیم شبیه به وضعیتی است که در گذشته به بحران مالی منجر شده‌است. به این ترتیب دیر یا زود شاهد بحران

اقتصادی در جهان خواهیم بود.

ایران خودرو و سایپا با تراکم نیروی انسانی مواجهند و باید تکلیف نیروی انسانی مشخص شود، نمی‌شود به یکباره نیروی انسانی آنها را از کار بیکار کرد.

بنابراین باید شرایط خاصی برای واگذاری و قیمت این دو شرکت در نظر گرفت. تجربه سال‌های قبل هم نشان می‌دهد بعید به نظر می‌رسد با این کیفیت که مطرح کردم این شرکت ها واگذار شوند. دو طرف باید مذاکرات دقیق داشته باشند و صورت‌های مالی شفاف شود و میزان بدهی مشخص باشد. بعد هم دولت یا بخش عمومی غیردولتی که الا آن مسئولیت این شرکت ها را برعهده دارد، نمی‌توانند به همین شکل و بدون توجه به کارکنان این شرکت ها را واگذار کنند. در غیر این‌صورت دوباره ماجرا هفت تپه رخ می‌دهد و دولت مجبور می‌شود، آن را پس بگیرد.

به طوری کلی بازار سهام در کشور ما با مشکلاتی همراه است. حتی اگر سهام دولت در ایران خودرو و سایپا در بورس عرضه شود، ممکن است مردم و تعداد زیادی از معامله‌گران آن را خریداری کنند، اما این شیوه هم خصوصی‌سازی واقعی نیست. در واقع این روش تنها واگذاری سهام است و به درآمد برای دولت تبدیل می‌شود و مدیریت

عدم تمایل به گزارش دهی، مستثنا نیست. به طور کلی، حدود و ثغور نقش و مسئولیت های حسابرسان داخلی برای گزارش دهی اقدامات خطاکارانه، پیچیده و مستلزم تحقیق و بررسی است. از نظر حرفه ای، اعتقاد بر این نیست که کار و وظیفه حسابرسان داخلی، شناسایی یا جلوگیری از اقدامات خطاکارانه است، با این حال، بدیهی است که حسابرسان داخلی در دوران حرفه ای خود با چنین موقعیت‌هایی رو به رو شده و مجبور به تصمیم‌گیری می‌شوند.

یک بررسی ایرانی تلاش کرده عوامل موثر بر گرایش حسابرسان داخلی در گزارش دهی اقدامات خطاکارانه در ایران را بررسی کند. این بررسی دیدگاه های ۴۵۸ نفر را که همگی دارای تجربه به عنوان حسابرسان داخلی یا عضو کمیته‌حسابرسی در شرکت های بورسی، بخش خصوصی، نهادهای خصولتی و تریبونی بوده اند، مطالعه کرده است. یافته ها پژوهشگران ایرانی نشان می دهد گرایش حسابرسان داخلی در ایران به گزارش اقدامات خطاکارانه، متأثر از قوانین و مقررات حمایتی صدورکارآمدی و هنجارهای توصیفی است. پژوهشگران می‌گویند با توجه به نقش قوانین، حمایت مالی و قانونی از حسابداران داخلی در زمان گزارشگری اقدامات خطاکارانه ضروری است. آن‌ها به مسئولان پیشنهاد کردند نهادهای حرفه ای مثل انجمن حسابرسان داخلی و سایر دستگاه ها مثل سازمان بورس و سازمان حسابرسی، استانداردهای لازم برای افزایش درک و آگاهی حسابرسان داخلی در گزارش دهی اقدامات خطاکارانه را تدوین و درباره آن اطلاع رسانی کنند.

گفت: همه اموال و دارایی‌های دولتی باید در فهرست باشد حتی اگر روند خصوصی‌سازی نسبت به آنها انجام نشود. او افزود: همچنین سازمان خصوصی‌سازی و وزیر اقتصاد به‌عنوان نماینده دولت باید بر روند عملکرد آنها نظارت کند زیرا برخی از این شرکت‌ها زیان‌ده هستند و باید به سوددهی برسند. از هفته‌های آینده موضوع واگذاری براساس یک روش جدید انجام خواهد شد.

هنوز از فهرست و اسامی شرکت‌هایی که قرار است براساس مصوبه هیأت واگذاری در سال‌جاری واگذار شوند اطلاعاتی در دست نیست اما اطلاعات دریافتی نشان می‌دهد در این فهرست نام شرکت‌های ایران خودرو و سایپا که زیان انباشته آنها از مرز ۱۰۰هزار میلیارد تومان هم عبور کرده نیز دیده می‌شود. احمد امیرآبادی فراهانی به «خانه ملت» گفته در این جلسه لیست واگذاری‌ها بر اساس یک روند جدید بسته شد و شرکت‌هایی از جمله ایران خودرو و سایپا در لیست واگذاری‌های ۱۴۰۱ قرار گرفتند.

وزارت صنعت از چند ماه پیش اعلام کرده تصمیم دارد باقیمانده سهام دولت در ۲شرکت بزرگ خودروساز را بفروشد و این موضوع حواشی زیادی در بازار سرمایه ایجاد کرده است. پیش‌تر سازمان خصوصی اعلام کرده بود چون سهام دولت در این دو شرکت به دلیل دریافت وام‌های بانکی در وثیقه بانک است، قابل واگذاری نیست. حالا اما به‌نظر می‌رسد با مصوبه جدید هیأت واگذاری راه برای واگذاری سهام این سایپا و ایران خودرو باز شده است.

امیر آبادی فراهانی همچنین گفته است:«شرکت‌هایی مانند شرکت زیرساخت توسعه و نگهداری ورزشگاه‌ها مانند شیرودی و مجموعه انقلاب، نیشکر هفت‌تپه از زیرمجموعه وزارت جهادکشاورزی و بسیاری دیگر از اموال و دارایی‌های دولتی در فهرست واگذاری سال ۱۴۰۱ به‌صورت قطعی قرار گرفته‌اند.»

جهانی هم متحول شود. برای مثال به کمک فناوری‌های نوین دیجیتال می‌توان هزینه انجام معاملات در بازار را به صفر کاهش داد. به همین خاطر است که به لطف دیجیتالی شدن، میزان معاملات جهانی افزایش پیدا کرده و نظام آن متحول شده‌است. اکثر تغییراتی که در جهان شاهد آن هستیم در جهت مثبت پیش رفته‌است. در واقع شرایط را بهتر کرده‌است. فعالیت کردن خارج از مرزها هم ارزان‌تر و ساده‌تر شده‌است.

یکی از درس‌هایی که جهانیان از بحران بزرگ مالی در سال ۲۰۰۸ و ۲۰۰۹ گرفته‌اند این بوده که بانک‌های مرکزی به جای سیستم متمرکز، امور خود را در سطح بین‌المللی و غیر متمرکز پیش ببرند. این درسی است که رهبران اقتصادی از تاریخ گرفته‌اند و به کمک آن می‌توانند جلوی بحران‌های بعدی را در اقتصاد بگیرند. با این حال، خطر هنوز به قوت خودش باقی است و می‌تواند مردم را تهدید کند. البته به صورت کلی شاهد بهبود شرایط اقتصادی خواهیم بود.

برخی افراد تصور می‌کنند آسیب دیدن و ضرر کردن عده‌ای در بازارهای مالی نمی‌تواند زیان بزرگی برای بسیاری بخش‌ها باشد، اما واقعیت این است که وقتی آتش به میدان می‌افتد می‌تواند همه جا را ویران کند. این یعنی اگر یک گوشه بازار آتش بگیرد شاهد آتش‌سوزی گسترده در سایر بخش‌ها خواهیم بود. تعداد زیادی از آمریکایی‌ها

در بازارهای مالی فعالیت دارند و به صورت فعال، معامله می‌کنند. اگر بحران مالی رخ دهد، این افراد همگی دچار مشکل می‌شوند و این امر به سادگی می‌تواند اقتصاد را دچار مشکل جدی کند.

فعلا شاهد تنش شدید در بازارهای مالی هستیم. بازار با ثبات فاصله زیادی دارد. هر لحظه انتظار می‌رود که نظام مالی دچار فروپاشی شود و همراه با خود، اقتصاد را دچار بحران کند. فراموش نکنید که در اقتصاد، اگر یک الگو تکرار شود می‌تواند نتیجه‌ای مشابه به همراه داشته باشد و الگویی که اکنون شاهد آن هستیم شبیه به وضعیتی است که در گذشته به بحران مالی منجر شده‌است. به این ترتیب دیر یا زود شاهد بحران

اقتصادی در جهان خواهیم بود.

ایران خودرو و سایپا با تراکم نیروی انسانی مواجهند و باید تکلیف نیروی انسانی مشخص شود، نمی‌شود به یکباره نیروی انسانی آنها را از کار بیکار کرد.

بنابراین باید شرایط خاصی برای واگذاری و قیمت این دو شرکت در نظر گرفت. تجربه سال‌های قبل هم نشان می‌دهد بعید به نظر می‌رسد با این کیفیت که مطرح کردم این شرکت ها واگذار شوند. دو طرف باید مذاکرات دقیق داشته باشند و صورت‌های مالی شفاف شود و میزان بدهی مشخص باشد. بعد هم دولت یا بخش عمومی غیردولتی که الا آن مسئولیت این شرکت ها را برعهده دارد، نمی‌توانند به همین شکل و بدون توجه به کارکنان این شرکت ها را واگذار کنند. در غیر این‌صورت دوباره ماجرا هفت تپه رخ می‌دهد و دولت مجبور می‌شود، آن را پس بگیرد.

به طوری کلی بازار سهام در کشور ما با مشکلاتی همراه است. حتی اگر سهام دولت در ایران خودرو و سایپا در بورس عرضه شود، ممکن است مردم و تعداد زیادی از معامله‌گران آن را خریداری کنند، اما این شیوه هم خصوصی‌سازی واقعی نیست. در واقع این روش تنها واگذاری سهام است و به درآمد برای دولت تبدیل می‌شود و مدیریت

عدم تمایل به گزارش دهی، مستثنا نیست. به طور کلی، حدود و ثغور نقش و مسئولیت های حسابرسان داخلی برای گزارش دهی اقدامات خطاکارانه، پیچیده و مستلزم تحقیق و بررسی است. از نظر حرفه ای، اعتقاد بر این نیست که کار و وظیفه حسابرسان داخلی، شناسایی یا جلوگیری از اقدامات خطاکارانه است، با این حال، بدیهی است که حسابرسان داخلی در دوران حرفه ای خود با چنین موقعیت‌هایی رو به رو شده و مجبور به تصمیم‌گیری می‌شوند.

یک بررسی ایرانی تلاش کرده عوامل موثر بر گرایش حسابرسان داخلی در گزارش دهی اقدامات خطاکارانه در ایران را بررسی کند. این بررسی دیدگاه های ۴۵۸ نفر را که همگی دارای تجربه به عنوان حسابرسان داخلی یا عضو کمیته‌حسابرسی در شرکت های بورسی، بخش خصوصی، نهادهای خصولتی و تریبونی بوده اند، مطالعه کرده است. یافته ها پژوهشگران ایرانی نشان می دهد گرایش حسابرسان داخلی در ایران به گزارش اقدامات خطاکارانه، متأثر از قوانین و مقررات حمایتی صدورکارآمدی و هنجارهای توصیفی است. پژوهشگران می‌گویند با توجه به نقش قوانین، حمایت مالی و قانونی از حسابداران داخلی در زمان گزارشگری اقدامات خطاکارانه ضروری است. آن‌ها به مسئولان پیشنهاد کردند نهادهای حرفه ای مثل انجمن حسابرسان داخلی و سایر دستگاه ها مثل سازمان بورس و سازمان حسابرسی، استانداردهای لازم برای افزایش درک و آگاهی حسابرسان داخلی در گزارش دهی اقدامات خطاکارانه را تدوین و درباره آن اطلاع رسانی کنند.

دو هفته‌نامه اقتصادی- فرهنگی سال نهم- شماره ۱۲۰- نیمه اول اردیبهشت ۱۴۰۱

خواب فرابورس برای دانش‌بنیان‌ها

بازار دارایی‌های فکری فرابورس برای نقل و انتقال دارایی‌های فکری امور مالکانه

که مبتنی بر ایده و طرح تجاری است، و به بازار ۷ ساله عملکرد خود را داشته است. اولین صندوق خصوصی فرابورس نیز در حوزه دانش بنیان و فناوری‌هاست اما برای تحقق شعار سال نیازمند تجدید نظر و بازنگری‌های جدی هستیم.

تفاوت شعار امسال نسبت به سال‌های گذشته که با محور تولید همراه بود این است که دانش بنیان بودن تولید و اشتغال‌زا بودن آن مد نظر سیاستگذار است. به بیانی دیگر کشور اکنون نیازمند تولیدی است که منجر به ایجاد دانش فنی در شرکت‌ها شود و سطح اشتغال کشور را نیز افزایش دهد.

مشکلات دهه ۹۰ در اقتصاد باعث شد، بسیاری از شرکت‌ها مخارج تحقیق و توسعه خود را به شدت کاهش دهند و به دلیل تحریم‌ها نتوانند به توان فنی روز دسترسی پیدا کنند. این دو موضوع باعث شده دانش فنی شرکت‌های داخلی در رقابت با شرکت‌های بین‌المللی کاهش یابد. این اتفاق در کوتاه مدت شاید تاثیر ملموسی برای اقتصاد نداشته باشد اما در میان مدت بنگاه‌های اقتصادی کشور رفته رفته توان رقابت فنی خود را در رقابت بین‌المللی از دست خواهد داد بنابراین برای تحقق این شعار باید همت مضاعفی هم از سمت سیاستگذاران و دستگاه‌های اجرایی و هم بخش خصوصی رخ دهد تا منجر به اشتغال پایدار و مبتنی بر دانش فنی شود. در کشورهای توسعه یافته گزارش‌ها نشان می‌دهد که بسیاری از مخارج تحقیق و توسعه از سوی بخش خصوصی تأمین می‌شود چرا که این مخارج منجر به فروش بیشتر، تولید فنی و مزیت رقابتی می‌شود و برای شرکت‌ها، موضوع دانش بنیان حوزه‌ای استراتژیک محسوب می‌شود. اقتصاد دانش بنیان که جزء بحث‌های محوری سال است بحثی است که در اقتصاد کشور فریب به ده سال شروع شده است. در سال ۹۲ و ایجاد اکوسیستم نوآوری به صورت جدی پیگیری شد و این توسعه به طراحی ابزارهای تأمین مالی دانش بنیان نیز ختم شد؛ به طوری که در سال‌های گذشته در بازار سرمایه ابزارهای مختلفی از عرضه شرکت‌های دانش بنیان در تابلوی فرابورس تا بازار دارایی فکری، صندوق‌های سرمایه‌گذاری جسورانه و خصوصی و تأمین مالی جمعی برای حوزه اقتصاد دانش‌بنیان شکل گرفت. دراین میان، برخی ابزارهای موجود به نتایج خوبی منجر شد و برخی ابزارها در ابتدای مسیر هستند که به شعار سال باید مورد بازنگری قرار گیرند تا با هدف کمک به اقتصاد، وظیفه تأمین مالی و تنظیم‌گری این حوزه را به نحو احسن انجام داده باشیم.

به صورت مشخص، سال گذشته صندوق‌های جسورانه فرابورس رشد قابل توجهی یافت. به گونه‌ای که پایان سال ۱۴۰۰ نزدیک ۱۴ صندوق جسورانه در کشور تأسیس شد که در چند سال گذشته حدود ۵۰ سرمایه‌گذاری در شرکت‌های دانش‌بنیان و استارت‌آپی صورت گرفت. در کنار این موضوع بحث تأمین مالی جمعی نیز دنبال شد و با توجه به شعار سال ۱۴۰۱ از جمله اقدامات مهم فرابورس برای حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان خواهد بود. در سال ۱۴۰۱ شرکت‌های متعددی برای تأمین مالی سکو‌ها در حال رابزنی هستند و فرابورس نیز برای افزایش سرعت تأمین مالی در حوزه توسعه بازار و اعطای مجوزها در حال برنامه‌ریزی است.

در کنار این موارد، بازار دارایی‌های فکری فرابورس نیز برای نقل و انتقال دارایی‌های فکری امور مالکانه که مبتنی بر ایده و طرح تجاری است، و به بازار ۷ ساله عملکرد خود را داشته است، اولین صندوق خصوصی فرابورس نیز در حوزه دانش بنیان و فناوری‌هاست اما برای تحقق شعار سال نیازمند تجدید نظر و بازنگری‌های جدی هستیم.

درباره سایر روش‌ها در بازار سرمایه، تأمین مالی جمعی یکی از بهترین ابزارها در تأمین مالی شرکت‌های دانش‌بنیان در سال ۱۴۰۰ بود که نقش آفرینی خوبی داشته است. در سال قبل، میزان ۴۰ طرح اقتصادی بودیم- که فریب به ۸۰ درصد این طرح‌ها از سوی شرکت‌های دانش بنیان ارائه شد و مردم در قالب مشارکت عمومی در این طرح‌ها مشارکت کرده‌اند و رقمی معادل صد میلیارد تومان منابع در اختیار شرکت‌های دانش بنیان و sme قرار گرفت. این ابزار به دلیل سرعت بالا و چابک بودن با استقبال گسترده‌ای از سوی شرکت‌ها روبرو شد.

درباره بحث ضمانت طرح‌های شرکت‌های دانش‌بنیان نیز که صندوق‌های پژوهش فناوری به آن ورود کرده و صندوق نوآوری شکوفایی نیز اقدام به ضمانت اصل سرمایه سرمایه‌گذاران کرد، به تنها شاهد ریسک سرمایه‌گذاری برای سرمایه‌گذاران این حوزه خواهیم بود بلکه تأمین مالی شرکت‌ها نیز تسهیل پیدا خواهد کرد. با توجه به اینکه این ابزار نسبت به تمامی روش‌های تأمین مالی سریع‌تر بوده خیلی از شرکت‌ها ترجیح دادند با نرخ‌های تأمین مالی حتی بالاتر از شبکه بانکی به سمت تأمین مالی جمعی هدایت شوند.

موضوع دیگری که حاصل جمع صندوق جسورانه و تأمین مالی جمعی است، استفاده همزمان شرکت‌های دانش بنیان از ظرفیت تأمین مالی صندوق‌های جسورانه و تأمین مالی جمعی است. این اتفاق باعث هم افزایی ابزارهای بازار سرمایه می‌شود و هم این اکو سیستم به صورت درون زا شروع به رشد کند. با این تفسیر با توجه به کاستی ابزارهای موجود و شعار امسال، رفع این موانع ابزارها از دیگر برنامه‌های فرابورس است. یکی از مواردی که وجود دارد و از سوی فعالان حوزه اکو سیستم نوآوری و دانش‌بنیان مطرح شده است، بحث بازنگری در سقف طرح‌های تأمین مالی جمعی است. در شرایط فعلی هر شرکتی نزدیک به ده میلیارد تومان در طرح تأمین مالی فراخوان می‌کند که با تقاضای سکو‌ها قرار است افزایش این سقف تأمین مالی با اولویت شرکت‌های دانش بنیان در سال جاری مورد بحث قرار گیرد. راه اندازی معاملات ثانویه گواهی شرکتی طرح‌های تأمین مالی جمعی موضوع دیگری است که باعث کاهش ریسک نقدشوندگی این بازار می‌شود. بحث اجرایی تأمین مالی جمعی مبتنی بر سهام موضوع دیگری است که دنبال خواهد شد.

براساس پیش‌بینی‌های انجام شده به نظر می‌رسد روند کلی بازار تا پایان سال ۱۴۰۱ با حداقل ۳۰ درصدی بازدهی، مثبت باشد.

اخبار گوناگون

تحول‌گرایی در بانک قرض‌الحسنه مهر ایران

ترقی اقتصادی: مدیرعامل بانک قرض‌الحسنه مهر ایران در مراسم معارفه مدیر شعب بانک در استان آذربایجان شرقی گفت: تفکرات بانکداری مبتنی بر فضای دیجیتال، الکترونیکی و هوش مصنوعی، نیروهایی جدید از قشر جوان را می‌طلبد.مراسم معارفه مدیر شعب بانک قرض‌الحسنه مهر ایران در استان آذربایجان شرقی با حضور دکتر «سید سعید شمس‌نژاد» مدیرعامل بانک،«یوسف نجدی» مدیر امور استان‌ها و دکتر «احمدرضا کریمی» مشاور مدیرعامل برگزار شد.در این مراسم از زحمات «سیدرضا منافی آذر» تقدیر و با حکم دکتر شمس‌نژاد، «ایمان صدقی» به سمت مدیر شعب استان آذربایجان شرقی منصوب شد.شمس‌نژاد در این مراسم گفت: تغییر همیشه مفید است و کار، اندیشه و ارتباطات جدید را به رفغان می‌آورد، وی همچنین با اشاره به رویکرد جوانگرایی در بانک قرض‌الحسنه مهر ایران، اعلام کرد: در عالی‌ترین سطوح بانک نیز از نیروهای جوان استفاده می‌شود و این تغییرات نیازمند داشتن فکر و نگرش‌ی بلند است و همگی باید با دید باز از این تغییرات استقبال کنیم و خیر و برکات آن را در جامعه، زندگی و کار خود را ملموس‌تر سازیم.

صدور مجوز افزایش سرمایه

موسسه ملل

ترقی اقتصادی: سازمان بورس مجوز افزایش سرمایه اعتباری ملل را صادر و در سامانه کدال منتشر شد.بر این اساس مجوز ۱۰۰ درصدی افزایش سرمایه شرکت شرکت اعتباری ملل توسط سازمان بورس بورس را محل آورده نقدی سهامداران صادر شده است. لذا جهت ارتقای وضعیت موسسه به بانک، اصلاح ساختار مالی و افزایش نسبت کفایت سرمایه انجام می‌شود.

رشد ۳۸ درصدی میزان تسهیلات پرداختی بانک ملی

ترقی اقتصادی: میزان تسهیلات پرداختی از سوی بانک ملی ایران به بخش‌های مختلف اقتصادی طی سال گذشته بیش از ۲۸ درصد نسبت به سال قبل آن افزایش داشته است.اطلاعات موجود از آمار میزان تسهیلات پرداختی به تفکیک بخش های اقتصادی از این حاکمیت دارد که طی سال گذشته بیش از ۲۲۲۶ هزار میلیارد ریال تأمین مالی توسط بانک ملی ایران صورت گرفته است.این تسهیلات به ترتیب به بخش های خدمات، صنعت و معدن، بازرگانی، کشاورزی و صنایع تبدیلی، مسکن و ساختمان و صادرات پرداخت شده است. این منابع در قالب یک میلیون و ۲۴۵ هزار و ۸۷۱ فقره پرونده تسهیلاتی در اختیار متقاضیان قرار گرفته است.

حمایت بانک رفاه از کارگران و گروه‌های کار و تولید

ترقی اقتصادی: مدیرعامل بانک رفاه کارگران گفت: در شرایطی که ایران اسلامی شدیدترین تحریم‌های ظالمانه بین‌المللی را تجربه می‌کند، کارگران به عنوان سربازان و سرداران این جنگ نابرابر اجازه ندانند که دشمنان به اهداف شوم خود برسند و متعهدانه پای حفظ استقلال کشور ایستاده‌اند.دکتر اسماعیل لله‌گانی با بین این مطلب در جشنواره امتنان از الگوهای برتر جامعه کار و تولید که روز پنج‌شنبه ۸ اردیبهشت ماه به مناسبت هفته کار و کارگر با حضور دکتر هادی بهداد مدیرکل امور اجتماعی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و کارگران، گروه‌های کار و واحدهای تولیدی نمونه کشور در محل بانک رفاه کارگران برگزار شد، افزود: اگرچه از ابتدای انقلاب اسلامی تاکنون همواره شاهد این بوده‌ایم که توجه به رفاه کار و کارگران عزیز روند رو به رشدی را طی کرده است اما به واقع همچنان تا جایگاه شایسته در این بخش فاصله داریم و ضرورت دارد توجه به این مهم صرفاً محدود به هفته کار و کارگر نشود و در طول سال به عنوان یک برنامه محوری مورد توجه قرار گیرد.

اجرای طرح بخشودگی جرائم تاخیر بدهی تسهیلاتی در بانک سپه

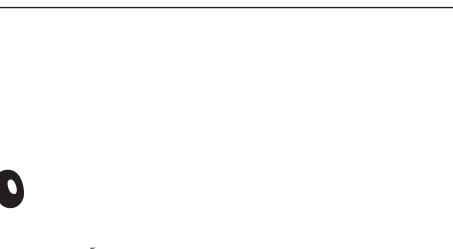
ترقی اقتصادی: بانک سپه به منظور تکريم مشتريان خود از عيد سعيد فطر تا عيد غدیر خم، نسبت به بخشودگی ۶ درصد جرائم تاخیر تأديه بدهی مشتريان در در زمان مذکور بدهی خود را تسويه کنند، اقدام خواهد کرد. همسو با برنامه‌هاى و رویکردهای حمایتی بانک سپه در جهت تحقق اهداف تعیین شده در حوزه مدیریت مطالبات و نیز در راستای جلب رضایت مشتريان، حمایت از تولیدکنندگان، فعالان اقتصادی و ایجاد انگیزش در مشتريان برای پرداخت بدهی خود، طرح «عيد تا عيد» اجرا می‌شود.در این طرح مشتريانى که به علل مختلف در پرداخت اقساط تسهیلات دریافتی تأخیر داشته و مبالغی را تحت عنوان وجه التزام به بانک بدهکار هستند، در صورت تسويه بدهی مطابق فرمول تعیین شده، حداکثر تا سقف ۶ درصد مشمول تخفيف وجه التزام می‌شوند.

تجلیل وزیر نفت از بانک ملت

ترقی اقتصادی: مدیرعامل بانک ملت در دیدار با وزیر نفت تأکید کرد که برای بانک ملت افتخاری است که در کنار صنعت نفت قرار دارد و طرح‌های این صنعت را تأمین مالی می‌کند. رضا دولت آبادی در راس هیئتی از مدیران ارشد این بانک با حضور در محل ساختمان مرکزی وزارت نفت، با جواد اوجی وزیر نفت دیدار و گفت و گو کرد.وزیر نفت در این دیدار با اشاره به پیشتاری بانک ملت در حوزه نفت و انرژی کشور، اعلام کرد که این بانک در موفقیت‌های حوزه نفت کشور بسیار تاثیرگذار بوده و اثرگذارترین بانک در حوزه انرژی کشور است. جواد اوجی با قدردانی از دست اندرکاران بانک ملت، مشارکت این بانک را در اکثر پروژه‌های بزرگ نفتی کشور به ویژه در راه اندازی پالایشگاه نفت ستاره خلیج فارس، پروژه‌های مختلف صنعت پتروشیمی و گاز، فازهای مختلف پارس جنوبی و پالایشگاه‌های کشور ستودنی خواند و اظهار امیدواری کرد که در دوره جدید، این مشارکت‌ها افزایش پیدا کند و حوزه نفت که از استراتژیک ترین حوزه‌های اقتصادی کشور است بتواند با حمایت نظام بانکی و به ویژه بانک ملت، پروژه‌های بزرگی را در راستای شکوفایی اقتصاد کشور به بهره‌ا اجرا آورد.وی تلاشی‌های دست‌اندرکاران بانک ملت را در کمک به اجرای طرح‌های نفتی بسیار موثر خواند و از آنان بابت حمایت از حوزه نفت و انرژی کشور قدردانی کرد.

مشتریان بانک ایران زمین در مدار رشد

ترقی اقتصادی: مدیر روابط عمومی بانک ایران زمین، با اشاره به حرکت رو به رشد مخاطبین و مشتریان بانک ایران زمین گفت: در عصر دیجیتال تعریف مشتری و مخاطب دچار تغییر شده است و مدیریتی تجربه مشتری به یک استراتژی حائز اهمیت تبدیل شده است.سید محمد حسین استاد مدیر امور روابط عمومی این بانک، تجربه مشتری را در عصر دیجیتال را حائز اهمیت دانست و اظهار داشت: با رشد تکنولوژی مفهوم ارتباطی چه به لحاظ تجربه و چه به لحاظ اثر گذاری آن در ادامه فعالیت شرکت‌ها و سازمان‌ها دچار تغییر شده است. مشتری امروز برخلاف گذشته به دلیل استفاده از فضای آنلاین همواره با شما در تماس و همراه است.استاد افزود: مخاطبین ما در شبکه‌های اجتماعی در یک سبک گذشته ۱۵ برابر شده اند و این یعنی اینکه ما باید با تجربه مشتری همراه باشیم. و تجربه جدیدی از ارائه خدمات، خدمات پس‌سازیم، پاسخگویی و پشتیبانی به مشتریان ارائه کنیم.

ترقی اقتصادی : البته طبق این‌ بخش نامه آن دسته از بنگاه‌های اقتصادی که در سال‌های قبل وام گرفته‌اند اما براساس وعده خود به تسویه بدهی غیرجاری یا رفع سوء اثر از چک برگشتی اقدام نکرده باشند، دیگر حق گرفتن تسهیلات جدید را ندارند.

مسیر پرداخت تسهیلات بانکی به بنگاه‌های کوچک و متوسط با هدف افزایش اشتغال و تولید به بانک‌ها ابلاغ شد. هدف، هدایت بهینه منابع مالی موجود و حمایت از واحدهای تولیدی کوچک و متوسط است. در این ابلاغیه از بانک‌های عامل خواسته شده بیش از گذشته و با احساس مسئولیت افزون تر، موضوع تأمین مالی بنگاه‌های اقتصادی کوچک و متوسط را مورد توجه جدی قرار دهند و به‌رغم محدودیت منابع و مشکلات و تنگنای اعتباری موجود، نسبت به اولویت‌بندی تسهیلات به گونه‌ای اقدام کنند که امکان دستیابی به اهداف تعیین شده در سال جاری میسر شود.

واحدهای اقتصادی که تعداد کارکنان آنها طی سال گذشته کمتر از ۵۰ نفر بوده، به‌عنوان بنگاه اقتصادی کوچک شناخته می‌شود و بنگاه‌های اقتصادی متوسط شامل واحدهایی می‌شود که تعداد کارکنان آنها بین ۵۰ تا ۱۰۰ نفر باشد. بانک مرکزی با تعیین آراولویت می‌گوید؛ یکی از این اولویت‌ها معرفی بنگاه‌های اقتصادی از کارگروه‌های استانی، به شرط احراز توجیه فنی، مالی و اقتصادی مناسب فعالیت خواهد بود. افزون بر این بنگاه‌های اقتصادی که محصولات آنها از بازار فروش قابل‌قبولی برخوردار باشد و فعالیتشان به انباشته شدن محصولات در انبار منجر نشود هم در اولویت دریافت وام قرار می‌گیرند. اولویت سوم هم شامل حال بنگاه‌های اقتصادی متوقف یا در حال فعالیت کمتر از ظرفیت اسمی می‌شود مشروط بر اینکه علت تعطیلی بنگاه صرفاً ناشی از کمبود سرمایه در گردش بوده و تزریق منابع مالی به اینگونه بنگاه‌ها دارای توجهات لازم در بانک باشد. چهارمین اولویت به آن دسته از بنگاه‌های اقتصادی مربوط می‌شود که در

ترقی اقتصادی : همین برخوردهای دستوری است که باعث شده الان بانک‌ها با موعقات زیاد رو به رو شوند. چرا که پروژه‌ای دستوری تأیید شده، اما بازپرداخت آن نامشخص بوده است. به این صورت هم سرمایه، ضریب سرمایه بانک به نقدینگی کاهش می‌یابد. وزیر راه و شهرسازی با اعلام اینکه حدود یک میلیون واحد مسکونی طرح نهضت ملی مسکن در دست اجرا قرار گرفته است از افزایش این تعداد تا مردادماه به دو میلیون واحد مسکونی خبر داد. خبری که رستم قاسمی از آن صحبت می‌کند، از نظر اقتصاددانان چندان خوشایند نیست، واقع اگر دولت ریسی هم بخواهد مانند دولت احمدی نژاد برای اجرای پروژه نهضت ملی مسکن از خط اعتباری بانک مرکزی استفاده کند، تورم همچنان روند صعودی خود را ادامه خواهد داد. حسین سلیمی، کارشناس اقتصادی در این باره به سیاست خبری اتاق تهران گفت: هر اقدام دستوری به بانک‌ها هم عملیاتی نمی‌شود. بانک متعهد نیست براساس قوانین خودش کار انجام دهد در مقابل بودجه اش، وصولی داشته باشد. در واقع سپرده های مردم است که برای تسهیلات داده می‌شود. روش در تسهیلات دهی به این صورت است که بانک از محل سپرده‌هایی که در اختیار دارد به پروژه‌هایی که امکان بازگشت اصل و سود سپرده از آن وجود دارد، تسهیلات می‌دهد. حالا هر عملیاتی که وصولی آن با ریسک همراه باشد، بانک‌ها را با مشکل رو به رو می‌کند. اگر منابع بانک‌ها به پروژه‌هایی از این دست اختصاص پیدا کند، آنها مشکل نقدینگی سوددهی و عملیاتی پیدا می‌کنند. از طرفی هم مدیرعاملان و هیئت مدیره بانک‌ها براساس معیارهای خاص تعهدات تسهیلات را انجام دهند. اگر برای تسهیلات وثیقه وجود ندارد و یا امکان بازگشت اصل و بهره تسهیلات معلوم نیست این‌ها هم ریسک نمی‌کنند. مگر اینکه دولت منابعی برای دستوراتش در نظر بگیرد و برای آن بودجه اختصاص دهد. به این ترتیب بهره و بازپرداخت آن وام دیگر به عهده خود دولت است.

به گفته سلیمی دولت‌ها تا به حال دستور داده‌اند که برای تأمین مسکن تسهیلات داده شود، اما وضعیت بازپرداخت و بهره آن را معلوم نمی‌کنند، به این ترتیب هم هیئت مدیره بانک‌ها

بانک مرکزی اولویت پرداخت تسهیلات به بنگاه‌ها را ابلاغ کرد

مسیر پرداخت وام به تولید می‌رسد؟

براساس بخشنامه جدید بانک مرکزی، شرکت‌ها و واحدهای کوچک و متوسط تولیدی صنعتی، کشاورزی و خدماتی در دریافت تسهیلات بانکی از شرایط نداشتن بدهی غیرجاری چک برگشتی، رعایت نسبت مالکانه و مفاد آیین‌نامه رعایت و شاخص‌های مالی در اعطای تسهیلات سرمایه در گردش به اشخاص حقیقی و حقوقی توسط بانک‌های دولتی مستثنی شده‌اند به شرط اینکه مبلغ تسهیلات درخواستی نباید بیش از بدهی‌های غیرجاری بنگاه‌های اقتصادی کوچک و متوسط باشد. همچنین در خصوص مبالغ تسهیلات درخواستی بیش از بدهی‌های غیرجاری حداکثر تا سقف ۵۰درصد، تصمیم‌گیری در اختیار ستاد مرکزی بانک‌ها در استان تهران خواهد بود.

سال‌های گذشته فعالیتی نداشت‌ه و فاقد فروش بوده‌اند و اعطای تسهیلات سرمایه در گردش به تشخیص بانک موجب فعالیت مجدد بنگاه شود البته درصورتی که متقاضیان دارای طرح توجیهی مناسبی باشند و فعالیت مجدد آنها بتواند به فروش و سودآوری منتهی شود. بنگاه‌های اقتصادی که به‌دلیل وصول نشدن مطالبات خود از دستگاه‌های اجرایی دولتی، شرکت‌های دولتی و وابسته به دولت، نتوانسته‌اند تعهدات خود را در قبال شبکه بانکی و سایر اشخاص ایفا کنند هم در اولویت بعدی قرار دارند و در نهایت اینکه بنگاه‌های اقتصادی که از میزان اشتغال پایدار و توجیه پذیری بیشتری برخوردار باشند، هم می‌توانند از راهنمای جدید پرداخت تسهیلات بانکی بهره‌مند شوند.

مشکلات دستور تسهیلاتی به بانک‌ها

زیر بار آن نمی‌روند.

سلیمی ادامه داد: همین برخوردهای دستوری است که باعث شده الان بانک‌ها با موعقات زیاد رو به رو شوند. چرا که پروژه‌ای دستوری تأیید شده، اما بازپرداخت آن نامشخص بوده است. به این صورت هم سرمایه، ضریب سرمایه بانک به نقدینگی و بازدهی کاهش می‌یابد و این بانک‌ها را با مسایلی زیادی رو به رو می‌کند. در ادامه این دومینو هم سپرده گذاران در شرایط خاصی با تاخیر وصول دریافت می‌کنند.

این کارشناس اقتصادی تأکید کرد: هر نوع تسهیلات دستوری فقط می‌تواند از طریق بانک‌های دولتی باشد که در واقع خود دولت است. به طور مثال دولت پروژه پل سازی دارد، اما پولی ندارد و باید از بانک دولتی استفاده کند. از طرفی این پروژه برای آینده نیاز است و باید انجام شود، در بودجه هم گذاشته می‌شود. بانک متعهد است، مجلس و سازمان برنامه هم آن را تأیید می‌کنند، به این ترتیب این روند پیش می‌رود. اما اگر قرار است به بانکی با سرمایه محدود، بدون پرداخت بودجه خاص دستور اعطای تسهیلات داده شود، موفق آمیز نخواهد بود.

براساس صحبت های سلیمی، الان با وجود کمبود مسکن، دولت باید وام ارزان قیمت بدهد. برای رفاه عمومی این تفاوت بهره را در بودجه لحاظ و مجلس هم آن را تأیید کند. برای اثرات تورمی هم دولت باید بگوید که حاضر است جابه مابه التفاوت بهره ۵ تا ۲۰ درصدی را بکشد. اما در عمل اتفاقی که می‌افتد این است که دولت بانکی را موظف به پرداخت وام کم بهره می‌کند،

اما اثرات منفی آن را در بودجه نمی‌بیند و بانک را درگیر می‌کند.

آنطور که سلیمی به آن اشاره کرده است، بخششی از مشکل به این برمی‌گردد که بودجه در ایران سالیانه بسته می‌شود و به طور مثال، اسمال گفته می‌شود اقدامی باید انجام شود و سال بعد صحبتی از آن به میان نمی‌آید. به اعتقاد سلیمی، برای تأمین مسکن‌های ارزان با بهره پایین باید از روش کشورهای دیگر استفاده کرد. همچنین شرکت‌های تعاونی هم می‌توانند با تخفیف ۵۰ درصدی بهره تسهیلات در این زمینه کمک کنند. به این شکل شرکت‌های مسکن

رمز ارزها دستور ناپذیر هستند

ممنوعیت ورود بانک‌ها به بازار رمز ارز

مدیر انجمن بلاکچین افزود: نوسانات قیمتی شدید و همینطور دانش بنیان بودن حوزه بلاکچین باعث شد تا مردم ریسک‌های بیشتری را در این حوزه متحمل شوند و باید با دانش و مطالعه خیلی بیشتری نسبت به این بازار توجه کنند.

بانک مرکزی الان هیچ قانونی مبنی بر ممنوعیت این حوزه در دست ندارد. قوانین موجود برای کشور در سال ۹۶ توسط شورای پول و اعتبار ابلاغ شده است، اما این قوانین مبنی بر ممنوعیت ورود بانک‌ها و موسسات مالی به حوزه دارایی‌های دیجیتال بود. همچنین در سال ۹۸ مصوبه‌ای توسط هیئت وزیران برای صنعت استخراج رمز ارزها ابلاغ شد که با توجه به بند یک آن، معاملات دارایی‌های دیجیتال در داخل کشور به عنوان ابزار پرداخت ممنوع است و این معاملات با پذیرش ریسک و خطر پذیری توسط معامله‌گران صورت می‌پذیرد.

اشتیانی در آخر گفت: حوزه رمز ارزها ماهیتی دستور ناپذیری دارد؛ اما قابلیت‌های تنظیم، مشاهده و قاعده‌مندی در آن وجود دارد. در سایر کشورهای دنیا این ویژگی دستور ناپذیری و درعین حال قاعده‌مندی را به رسمیت شناخته‌اند و به عنوان یک نوع دارایی معرفی کرده‌اند.

تنظیم‌گری بازار رمز ارز از نظام مجوزدهی سنتی فاصله دارد. با نظام مجوزدهی تنها دارایی‌های دیجیتال صرفاً در معرض خطر و تحریم قرار می‌گیرد که این موضوع باعث کوچ سرمایه‌های دیجیتال مردم به خارج از کشور می‌شود به همین دلیل باید با احتیاط زیادی نسبت به این بازار تصمیم‌گیری کرد.

باشگاه خبرنگاران جوان

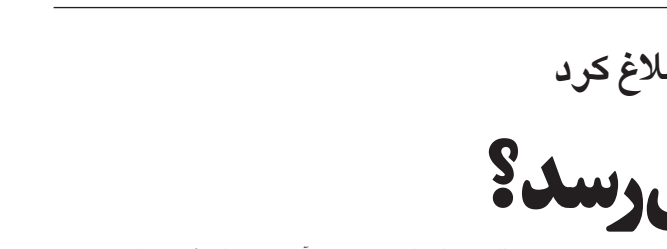
عوامل شکل‌گیری ابربدهکاران

این تسهیلات مجبور می‌شوند زیر فشار افکار عمومی، بدهی‌های خود را پرداخت و به این ترتیب منابع بانک‌ها را از قفل شدگی خارج کنند. طبعی‌با با اشاره به اینکه اطلاعات منتشر شده فعلی درباره ابربدهکاران کافی نیست، گفت: مالم اول از سوی وزارت اقتصاد در این زمینه برداشته شد؛ اما طبق شواهد این اطلاعات کامل نبوده و برای همه بانک‌ها نیست؛ باید افشای اطلاعات دریافت‌کنندگان تسهیلات کلان به صورت کامل منتشر شود تا این حرکت به سرانجام برسد. وی با بیان اینکه بنابر مصوبه مجلس، دولت قبلاً هم این امکان را داشته است که اطلاعات این ابربدهکاران را منتشر کند، ادامه داد: این مصوبه کمک می‌کند که به این موضوع جدی‌تر وارد شوند و اسباب پاسخگویی فراهم‌شود؛ بر اساس این مصوبه، دولت موظف است که این کار را انجام دهد.

«رکود» و «تورم» عوامل شکل‌گیری ابربدهکاران بانکی

سخنگوی کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی درباره علل شکل‌گیری پدیده ابربدهکاران بانکی، آن را بیشتر ناشی از فضای اقتصادی کشور دانست و افزود: فضای اقتصادی کشور گاهی اوقات با رکود مواجه می‌شود و حاکم شدن این شرایط دستگاه‌ها و شرکت‌ها را تحت فشار قرار می‌دهد و عملاً موجب می‌شود که همه محاسباتی که برای آنها بازپرداخت تسهیلات دریافتی خود داشته باشند به خطر افتد.

طبعی‌با ادامه داد: تحت‌تأثیر شرایط رکود، دریافت‌کنندگان تسهیلات ممکن است که دچار مشکل

البته طبق این بخش نامه آن دسته از بنگاه‌های اقتصادی که در سال‌های قبل وام گرفته‌اند اما براساس وعده خود به تسویه بدهی غیرجاری یا رفع سوء اثر از چک برگشتی اقدام نکرده باشند، دیگر حق گرفتن تسهیلات جدید را ندارند. بانک‌ها مکلف شده‌اند نسبت به بررسی موضوع از طریق استعلام از سامانه‌های اطلاعاتی مرتبط اقدام کرده و از پرداخت تسهیلات یا ایجاد تعهدات جدید برای بنگاه اقتصادی تا تعیین تکلیف بدهی غیرجاری و یا چک برگشتی، خودداری کنند.

طبق ابلاغیه بانک مرکزی: «بانک‌ها موظفند به منظور حفظ منافع سپرده گذاران و تخصیص بهینه منابع، نسبت به بررسی توجیه فنی، مالی و اقتصادی درخواست بنگاه اقدام و درصورت کسب اطمینان از توجیه پذیری طرح و پس از احراز اعتبارسنجی بنگاه و اخذ برنامه زمانبندی یادشده، نسبت به اعطای تسهیلات و ایجاد تعهدات تصمیم بگیرند. همچنین بانک‌ها باید با تسهیلات مصوب در کارگروه تسهیل، حداکثر ظرف مدت یک ماه موافقت یا دلایل مخالفت خود را همراه با مستندات مربوط به هیأت ویژه‌ای اعلام کنند. البته درصورت بازپرداخت تمام یا بخشی از تسهیلات سرمایه در گردش اعطایی به بنگاه اقتصادی در سررسیدهای مقرر، بانک می‌تواند نسبت به اعطای مجدد تسهیلات سرمایه در گردش مورد نیاز مطابق آخرین ضوابط و مقررات اقدام کند. افزون بر این بانک‌ها باید درصورت درخواست بنگاه اقتصادی، متناسب با بازپرداخت بر بخش از تسهیلات پرداختی به بنگاه‌های کوچک و متوسط تولیدی، نسبت به آزادسازی وثایق اقدام کند و در انتخاب وثیقه و اقبامنامه، نظر بانک مالک عمل است. این بخشنامه تأکید دارد: نرخ سود مورد عمل در تسهیلات پرداختی به بنگاه‌های کوچک و متوسط هم برای بنگاه‌های اقتصادی مرده شده از ستاد تسهیل و کارگروه‌های استانی و هم برای بنگاه‌های اقتصادی که مستقیم به بانک مراجعه‌کنند همان، نرخ مصوب شورای پول و اعتبار است.»

سازی کارگری هم رواج پیدا می‌کنند. او ادامه داد: قبل از انقلاب هم وام‌های کم بهره برای شرکت‌های تعاونی که برای کارکنان، مسکن می‌ساختند وجود داشت. اما دولت باید این هزینه را در بودجه لحاظ کند تا تورم مهار شود. به این شکل کارگر دیگر پول اضافه نمی‌دهد و در همان خانه تعاونی اش زندگی می‌کند. در حال حاضر با این قیمت زمین و ساختمان سازی چه کسی می‌تواند به ساخت و ساز ادامه دهد؟ با حقوق‌های کم چه کسی می‌تواند ماهیانه قسط ۱۰ میلیون تومانی بدهد؟ او همچنین گفت: مشکل دیگر مسکن، کوتاه مدت بودن زمان بازپرداخت وام آن است، این در حالی است که کشورهای دیگر اصلاً با این روش کار نمی‌کنند، خیلی از کشورها بازپرداخت‌های ۴۰ ساله دارند. اما اینجا وقتی بازپرداخت وام کوتاه مدت است، افراد هم از پس آن بر نمی‌آیند. دولت برای حل مشکل مسکن باید طرحی ده ساله با بهره ارزان قیمت اختصاص دهد، به این شکل تورم هم کنترل می‌شود.

بی‌توجهی بانک‌ها به بانک مرکزی

ترقی اقتصادی: بانک‌ها همچنان به بخشنامه بانک مرکزی مبنی بر ممنوعیت دریافت کبی مدارک هویتی توجهی ندارند و حتی بخشنامه‌های تأکیدی بانک مرکزی باعث نشده تا بانک‌ها از شهروندان درخواست کبی مدارک هویتی کنند.

پایش و بررسی اجرایی شدن بخشنامه بانک مرکزی که پیرو بخشنامه سازمان اداری و استخدامی کشور با موضوع ممنوعیت دریافت کبی مدارک هویتی، به کلیه بانک‌ها ابلاغ شده بود، نشان می‌دهد به طور میانگین تنها ۱۷ درصد از بانک‌های منتخب در این پایش، مفاد بخشنامه ممنوعیت دریافت کبی مدارک را رعایت کرده‌اند.

این پایش توسط عوامل اجرایی طرح مینا از ۷۵۶ شعبه از شعب بانک‌های منتخب در ۲۳ استان کشور انجام شده و نتایج نشان می‌دهد شعب بانک‌های دولتی ۱۳.۳ درصد، بانک‌های خصوصی ۱۴.۳ درصد و بانک‌های قرض‌الحسنه ۴۰ درصد، این بخشنامه را به اجرا درآورده‌اند. سازمان اداری و استخدامی کشور در راستای استقرار دولت الکترونیک، طی بخشنامه‌ای دریافت کبی مدارک هویتی توسط دستگاه‌های اجرایی از خدمت‌گیرندگان را ممنوع کرده است و این موضوع توسط بانک مرکزی برای همه بانک‌ها بخشنامه شد. حتی در سال ۱۳۹۹ بانک مرکزی از اجرای مفاد بخشنامه قبلی خود و «پذیرش و جایگزینی اطلاعات الکترونیک و حذف مستندات کاغذی معادل در افتتاح حساب، درخواست و دریافت تسهیلات، درخواست صدور و تحویل دسته‌چک» با صدور بخشنامه‌ای، تأکید کرد اما همچنان برخی بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی کماکان بر خلاف مفاد بخشنامه‌های یاد شده، از شهروندان مدارک هویتی درخواست می‌کنند.

بارها اعلام شده که دریافت کبی مدارک در دستگاه‌های اجرایی و بانک‌ها خلاف قانون است و مردم می‌توانند در صورت مواجه با چنین درخواستی موضوع را به صورت تلفنی به بازرسی بانک مربوطه اطلاع دهند.

ناخواسته شوند؛ این رکود شدید یکی از عوامل بروز پدیده ابر بدهکاران بانکی است. وی افزود: ایجاد شرایط نامتعادل اقتصادی در اختیار بنگاه‌ها هم نیست، زیرا رکود حاکم می‌شود؛ البته گاهی محاسبات آنها هم دخیل بوده است برای نمونه گاهی بر اساس محاسبات نرخ ارز به یک بار جهش پیدا می‌کند یا کاری که توجیه اقتصادی داشته و برای آن وام گرفته‌اند از توجیه افتاده است. سخنگوی کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی اضافه کرد: همچنین حجم یا میزان نقدینگی که به عنوان سرمایه در گردش تأمین شده است، دیگر کفایت نمی‌دهد. طبعی‌با به نقش بانک مرکزی در ایجاد ابربدهکاران بانکی اشاره کرد و گفت: یک مسئله عدم نظارت کافی بانک مرکزی در نظام و شبکه بانکی کشور در شکل‌گیری ابربدهکاران بانکی سهم بسیار بالایی دارد.

روابط بر ضوابط پرداخت تسهیلات بانکی اولویت دارد

وی بیان کرد: به واسطه نقش نظارتی بانک مرکزی، بانک‌ها باید موظف شوند که پروژه‌ها را ارزیابی و سنجش کنند که آیا این تسهیلات بازگشت و سودآوری دارد یا خیر.

سخنگوی کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی با بیان اینکه نظارت بانک مرکزی در این زمینه کافی نیست، ادامه داد: نظارت چندانی وجود نداشته است، درحالی که ممکن است محاسبات بانک‌ها چیزهایی غیر از این باشد یا روابطی دیگر حاکم باشد بین افرادی که درخواست تسهیلات وام هستند؛ در واقع روابط بر ضوابط پرداخت غلبه کرده است.

کفنی‌با گفت: فهرست اسامی منتشر شده کامل نیست، برای اینکه این حرکت به سرانجام برسد باید اطلاعات ابربدهکاران به صورت کامل افشا شود، امیدواریم که اطلاعات کامل تر و به روز تر منتشر شود.

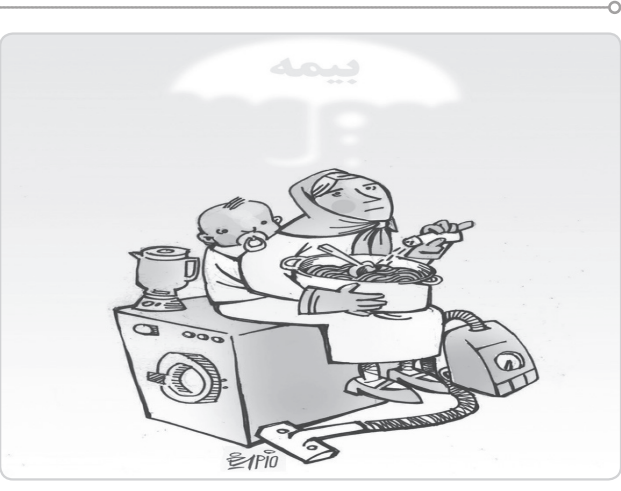

ترقی اقتصادی: ۱۴۰۰ سسال تحقق اهداف بیمه تعاون بوده، سالی که به هزار میلیاردی شدن شرکت مختمو شد و بر این اساس در این گزارش به روند تحقق این مسیر پرداخته می شود.
یونس مظلومی، مدیرعامل شرکت در سال ۱۴۰۰ مواردی را مطرح کرده که اینک می توان با بازخوانی آن، مسیر راهبردی صورت گرفته را بیش از پیش مورد بررسی قرار داد؛ این مهم به ویژه با توجه به هزارمیلیاردی شدن شرکت می توان و دستیابی به اهداف در نظر گرفته شده، بیش از هرچیز دارای اهمیت تلقی می شود تا اندیشماتی که به تحقق اهداف در نظر گرفته شده منجر شده است را بررسی کنیم.
شرکت بیمه تعاون با ارائه بیمه نامه توقف کسب و کار ناشی از پاندمی، و اپیدمی، در مسیر مانع زدایی از محدودیت فعالیت کسب و کارها در ایام پاندمی کرونا شد. در این خصوص مظلومی با اشاره به ساختار بیمه نامه توقف کسب و کار توضیح داد: «این بیمه نامه یکی از مهم‌ترین اقدامات در نظام اقتصادی برای کاهش ریسک کاهش درآمد بنگاه‌های اقتصادی در دوران شیوع کرونا و تعطیلی این واحدها محسوب شده و در گروه بیمه‌های پارامتریک قرار دارد که برای نخستین بار توسط بیمه تعاون ارائه شده و بر اساس ساختار آن دیگر نیازی به بازدید از محل و… نیست و به محض آگاهی از خسارت فرایند پرداخت صورت خواهد پذیرفت.»

مدیرعامل بیمه تعاون همچنین با اشاره به استقبال صوف از بیمه‌نامه توقف کسبوکار ناشی از کرونا گفت: «بسیاری از واحدهایی که خود را تحت پوشش این بیمه قرار دادند، از منظر مالی در شرایط ریسک بروز بحران مالی در اثر تعطیلی قرار داشتند و از این منظر اقدام بیمه تعاون توانسته است کمک بزرگی به کسبوکارها در شرایط شیوع کرونا تلقی شود.»

«تفلاسی در صنعت بیمه» نام کاری است که مظلومی بر روی مسئولیت اجتماعی شرکنی خود یعنی «بیمه نامه توقف کسب و کار ناشی از پاندمی و اپیدمی» گذاشته است؛ دلیل این نامگذاری

ترقی اقتصادی : تفکیک زنان خانه دار براساس گروه های سنی هم نشان می دهد که بیشترین تعداد زنان خانه دار شهری و روستایی در گروه سنی ۳۰ تا ۳۴ سال قرار دارند و حدود ۶ درصد از زنان خانه دار اعلام شده از سوی مرکز آمار را «فرد هرگز ازدواج نکرده» تشکیل می دهند.
زنان خانه دار حدود ۶۲ درصد از جمعیت زنان (به طور کلی) و حدود ۸۰ درصد از جمعیت زنان متأهل را تشکیل می دهند.
قطعا چنین جامعه آماری وسیعی برنامه ریزی های جزئی ناظر به ابعاد مختلف را می طلبد.
بیمه زنان خانه دار، مساله ای است که چندین و چند سال مطرح است و همچنان هم به جایی نرسیده است. مرکز پژوهش های مجلس در گزارشی وضعیت موجود

استقبال صنعت بیمه کشور از کروکی آنلاین

ترقی اقتصادی : در جلسه مشترک رئیس پلیس راهور و رئیس کل بیمه مرکزی بر ضرورت ترسیم کروکی آنلاین در قالب پروژه مشترک پلیس و بیمه مرکزی تاکید و مقرر شد زیرساخت های لازم برای اجرای سراسری این پروژه ایجاد شود.

مجید بهزادپور،رئیس کل بیمه مرکزی، در جلسه مشترک رئیس پلیس راهور با اشاره به فراهم شدن زیرساخت های لازم توسط پلیس برای ترسیم کروکی آنلاین گفت: صنعت بیمه کشور به عنوان یکی از سازمانهای پیشرو در امر ارائه خدمات الکترونیکی، از اجرایی شدن این پروژه استقبال می کند و با توجه به سیاست های جدید دولت همکاری‌های لازم را برای اجرای آن در سراسر کشور انجام می دهد.

رئیس کل بیمه مرکزی، اجرایی شدن این برنامه در کشور را

بازار بکر بیمه ایران، برای شرکتهای بیمه بین‌المللی بسیار جذاب است

ضرورت صادرات و واردات خدمات بیمه‌ای

فعالیت در گروه بیمه نامه های پارامتریک است که چندی است توجه اصحاب صنعت بیمه را به خود جلب کرده است.
دومین محسوری که مدیرعامل بیمه تعاون به آن اشاره کرد بحث «صادرات و واردات خدمات بیمه ای» بود؛ او معتقد است که «صادرات و واردات خدمات بیمه‌ای برای صنعت بیمه ما یک ضرورت تلقی می‌شود. ما باید به سمت صادرات و واردات خدمات بیمه‌ای بروسیم و تا زمانی‌که این اتفاق رخ ندهد، نگرانی‌ما در زمان بروز ریسک‌های بزرگ و فاجعه‌آمیز همچنان ادامه خواهد داشت. بی‌تردید ظرفیت واردات و صادرات خدمات بیمه‌ای در کشور ما وجود دارد و

مسئلم‌ا تحقق این مهم یکی از اهداف دست‌اندرکاران بیمه در کشور است که امیدواریم با رفع تحریم‌ها، این امر محقق شود.»

مظلومی همچنین مطرح می‌کند که «بازار بکر بیمه کشور ایران برای شرکتهای بیمه بین‌المللی بسیار جذاب است و این اشتیاق وجود دارد که در بازار بیمه ایران حضور داشته باشند، نمونه آن هم دوره ابتدای توافق برجام بود، که به محض برداشتن محدودیت‌ها و تحریم‌ها، با سیل هجوم شرکتهای اروپایی، آسیایی از جمله ژاپنی و ایران روبه‌رو شدیم که تمایل به سرمایه‌گذاری در بازار بیمه‌ای ما را داشتند.» مشاهده عملکرد مظلومی گویای آن است که او هراسی

از رقبای جدید در صنعت بیمه ندارد؛ او می‌گوید «در همه کسب و کارها و صنایع عرصه رقابت همراه با ورود تازه وارد ها است و اینها یکی از مولفه‌های رقابت هستند، در صنعت بیمه هم همین‌گونه است و شرکتهای بیمه جدید با خود ایده‌های جدید آورده و یک فرصت رقابتی ایجاد می‌کنند.»

شاید این نگاه مظلومی بدین دلیل باشد که او معتقد است «حضور شرکتهای بیمه جدید به افزایش ضریب نفوذ و توسعه صنعت بیمه کمک می‌کند.»

او همچنین با توجه به تکثر کنونی شرکت های بیمه ای اظهار داشته است که «علی‌رغم آنکه هم‌اکنون ۳۳ شرکت بیمه و کلوب P&I در ایران فعالیت می‌کنند ما خوشبختانه توانسته‌ایم از زمان تشکیل بر اساس استراتژی‌هایی که طراحی کرده بودیم به اهداف خود در جذب مشتری برسیم و علاوه بر رشد کمی و کیفی به هدف اصلی که جلب رضایت مشتریانمان است دست پیدا کنیم.»

مدیرعامل تعاون در زمره افرادی قرار می‌گیرد که به تکنولوژی علاقه‌مند است و برای تحقق آن در صنعت بیمه نیز بسیاری تلاش می‌کند؛ او که همواره در گفتگوهای خود به میحت فناوری های نوین اشاره داشته، معتقد است که «اینشور تک از نظر میزان و حجم سرمایه گذاری هم از بقیه فین‌تک‌ها عقبتر بوده و به میزان قابل توجهی کمتر است اما هرچه جلوتر می‌رویم این سرمایه‌گذاری در حال افزایش است.»

او با تاکید براینکه شرکته‌ها در این حوزه از کانال‌های مختلفی استفاده می‌کنند، افزود: «برخی از این شرکته‌ها در کنار اینکه دفاتر سنتنی فروش خود را دارند، برای ارائه خدمات بهتر از روش‌های مبتنی بر تکنولوژی هم استفاده می‌کنند.»

با این حال، در اعتقاد مظلومی، در آینده استفاده از تکنولوژی‌ها و واژه اینشور تک به اندازه‌ای عادی خواهد شد که در سال‌های آتی، صنعت بیمه به صورت اینشور تک اداره خواهد شد.

منابع دولت برای اجرایی شدن بیمه زنان خانه دار محدود است

بیمه زنان خانه دار به کجا رسید؟

خواهد بود. از سویی بنابر قانون برنامه ششم توسعه دولت مکلف به بیمه کردن زنان خانه دار با

حداقل سه فرزند شده است. از حدود ۱۱ میلیون زن خانه دار شهری تازه سنی ۲۰ تا ۵۴ سال ۵۶ درصد حداکثر دو فرزند و حدود ۳۹ درصد حداقل سه فرزند دارند. بنابر ماده (۲۱) قانون «حمایت از خانواده و جوانی جمعیت»، زنان خانه دار روستایی دارای سه فرزند و بیشتر ذیل صندوق بیمه اجتماعی کشاورزان، روستاییان و عشایر تحت پوشش بیمه قرار خواهند گرفت. بر این اساس برای بخشی از جامعه هدف ما در قانون فوق تدابیری دیده شده است.

البته در زمینه کار کردن زن بیرون از منزل تغییر نگرشی وسیعی رخ داده و از سال ۱۳۵۳ تاکنون حدود ۴۹ درصد تغییر نگرشی در جهت کاهش مخالفت وجود دارد و در سال‌های گذشته از مخالفت‌ها با کار کردن زنان بیرون از منزل کاسته شده است. با این حال نمی‌توان گنمان کرد که الگوی مردان آور - زن خانه دار همچنان به عنوان الگوی غالب در کشور ما و حتی جهان به شمار می‌آید.

مهم‌ترین چالش‌های اجرایی بیمه زنان خانه دار مسواری ازجمله محدودیت منابع دولت و فقدان اختصاص بودجه و اعتبارات پایدار، عدم اجماع در برنامه ریزی و رویه‌ها، تاکید صرف بر مدل بیمه ای در حمایت از زنان خانه دار، اولویت قائل شدن برنامه ریزان بر حمایت دولت از سرپرستان خانوار و خصوصا مردان فاقد بیمه اجتماعی در خانواده، فاقد درآمد بودن زنان خانه دار و ماندن آن به شمار می‌آیند.

به طور کلی تصمیم همه جانبه درخصوص بیمه زنان خانه دار با موانع بسیاری رویه رو است بنابراین می‌توان با اولویت گذاری صحیح جمع بندی راه واقعی تر پیش بینی کرد و با توجه به امکانات واقعی دولت‌ها ملاحظات لازم را در نظر گرفت.

سرعت بخشیدن به ارائه خدمات بتوان بصورت برخط نسبت به صحت

سنجی و راستی آزمایی اطلاعات تبادل شده اقدام کرد.

براساس این گزارش، رئیس پلیس راهور هم در این جلسه با اشاره به سابقه و ضرورت ترسیم کروکی آنلاین گفت: کروکی آنلاین از اواخر سال ۹۹ بصورت آزمایشی در قم راه اندازی شده و اشکالات و ایرادات آن در طی اجرا مشخص و برطرف شده است.

سردار هادیانفر ابراز امیدواری کرد که این برنامه با همکاری دستگاہها مرتبط در سراسر کشور اجراشود. وی ادامه داد : بر این اساس در صورت بروز تصادف، عکس و حتی فیلم حادثه به همراه نظر کارشناس در سامانه ای که تعریف شده، ثبت و بصورت آنلاین به بیمه هم ارسال خواهدشد.

رئیس پلیس راهور از همکاری های دو جانبه پلیس راهور و صنعت بیمه تصادفات رانندگی نیز کاسته خواهد شد.

مدیرعامل بیمه آسیا: در سال ۱۴۰۰

افزایش سهم بازار بیمه آسیا به ۱۱.۱۱ درصد

نایب رییس هیات مدیره بیمه آسیا همچنین بسترسازی برای توسعه بیمه های ترکیبی و زیرساخت های فناوری اطلاعات در جهت کاهش مشکلات شبکه فروش را مورد تاکید قرار داد.

بهروز ناظمی، معاون امور استان ها و شبکه فروش نیز در این نشست در سخنانی با تقدیر از عملکرد بیمه آسیا در سال ۱۴۰۰، گفت: این موفقیت‌ها نتیجه همکاری و همدلی خانواده بزرگ بیمه آسیا و همچنین هدایت مدیرانه مدیرعامل و هیات مدیره متعهد بیمه آسیا است.

وی تصریح کرد: از شبکه فروش آنلاین می رود با تلاش مضاعف در فروش و ارائه خدمات بیمه ای

به مردم جایگاه شایسته بیمه آسیا را بیش از پیش ارتقا بخشند.

حسین طاهری، رییس هیأت مدیره کانون انجمن های صنفی نمایندگان بیمه آسیا نیز در این دیدار، با تبریک انتخاب مدیرعامل بیمه آسیا به عنوان مدیر جهادی کشور برای دومین سال، از زحمات مدیرعامل، اعضای هیأت مدیره، معاونان و مدیران و کلیه کارکنان بیمه آسیا تشکر کرد و در ادامه، گزارشی از فعالیت‌ها، مسائل و چالش‌های مربوط به شبکه فروش را ارائه داد.

ضرورت توجه به راهبردها

برای پیشرفت بیمه میهن

ترقی اقتصادی : رسوول آریان پور مدیرعامل بیمه میهن این مطلب را بعد از ظهر امروز در بازدید از شعبه این شرکت در سمنان و دیدار و گفتگو با کارکنان عنوان کرد.آریان پور در جریان این بازدید از نزدیک در جریان فعالیت های این شعبه قرار گرفت و در مورد عملکرد و مسائل جاری شعبه با مدیریت و کارکنان به بحث و تبادل نظر پرداخت.مدیرعامل بیمه میهن با قدردانی از تلاش ها و زحمات همکاران شعبه سمنان، با اشاره به اهداف راهبردی و برنامه های ابلاغی برای سالجاری، بر لزوم توجه به راهبردها و توسعه فعالیت ها و تلاش مضاعف و رایگیر برای تحقق اهداف و پیشرفت بیمه میهن تاکید کرد و رعایت اصول بیمه گری حرفه ای و تعامل و ارتباط مطلوب با بیمه گذاران و فعالان اقتصادی استان به منظور ارائه خدمات مطلوب و جذب پورتنوی مناسب را خواستار شد.آریان پور تعامل سازنده و حسن برخورد با مشتری و بیمه گذاران و جلب اعتماد و رضایت آنان را از اصول بیمه گری دانست و بر رعایت این اصول در روند فعالیت ها تاکید کرد.وی همچنین تقویت و گسترش شبکه فروش را با بکارگیری نیروهای توانمند مورد تاکید قرار داد.

دوهفته‌نامه‌اقتصادی- فرهنگی

سال نهم-شماره ۱۲۰ -نیمه اول اردیبهشت ۱۴۰۱

اخبار کوتاه

دریافت گواهی نامه استاندارد

ISO۱۵۸۳۸ توسط مرکز ارتباط با

مشتریان بیمه دی

ترقی اقتصادی : شرکت بیمه دی برای اولین بار در بین مراکز ارتباط با مشتریان صنعت بیمه، موفق به دریافت گواهی Customer contact ISO۱۵۸۳۸ (center) شد.این شرکت پس از استقرار زیر ساخت‌های سخت‌افزاری و نرم‌افزاری مورد نیاز برای مرکز ارتباط با مشتریان خود و همچنین تدوین فرایندها، ساختار و روش‌های عملیاتی و در نهایت جذب آموزش و توسعه‌ی منابع انسانی، موفق به اخذ گواهی استاندارد Customer contact center ISO۱۵۸۳۸ شد. گفتنی است؛ مرکز ارتباط با مشتریان بیمه دی در حال حاضر به طور ششانه‌روزی در حال فعالیت بوده و این موفقیت در راستای چشم‌انداز شرکت بیمه دی و استانداردسازی فرآیندها برای توجه ویژه به پاسخگویی، نگهداشت و وفادارسازی مشتریان اخذ شده است.

سهم بالای آتش سوزی در حق بیمه

تولیدی بیمه کوثر

ترقی اقتصادی : شرکت بیمه کوثر آمار عملکرد عملیاتی خود را در پایان فروردین ماه ۱۴۰۱ اعلام کرد که بر این اساس، رسته آتش سوزی با سهم ۲۰ درصدی در تولید حق بیمه، تنها دو درصد خسارت پرداختی را بر خود اختصاص داده است.بر اساس آمار اعلامی از سوی بیمه کوثر که با نماد کوثر و سرمایه ۱۰،۴۰۰ میلیارد ریال از شرکت های بیمه فعال در بازار سرمایه کشور است، این شرکت موفق شده است در یک ماهه فروردین ماه، ۳۵۴۲ میلیارد ریال و ۲۳۸ میلیون ریال حق بیمه تولید و ۲،۰۰۱ میلیارد و ۴۱۴ میلیون ریال خسارت به بیمه گزاران خود پرداخت کند.بر اساس این گزارش، رسته های ثالث با ۳۰ درصد، آتش سوزی با ۲۰ درصد و درمان با ۱۲ درصد به ترتیب بالاترین سهم را در تولید حق بیمه این شرکت به خود اختصاص داده انددر عین حال، رسته های زندگی اندوخته دار و غیراندوخته دار در مجموع ۱۲ درصد از حق بیمه شرکت بیمه کوثر را تولید کرده اند.

اپلیکیشن‌های بیمه‌ای غیر قانونی

ترقی اقتصادی : بیمه مرکزی، فعالیت بیمه‌ای اپلیکیشن‌های ایرانیسل تاپ، سست و پات لایف را غیرقانونی اعلام کرد.براساس بررسی‌های به عمل آمده «اپلیکیشن ایرانیسل» از طریق لینک شدن با شرکت کارگزاری برخط (شرکت) کارگزاری برخط سازان کمپلیاب امین(بیمه بازار) اقدام به عرضه خدمات بیمه‌ای نموده که به دلیل عدم مجوز فعالیت بیمه ای از سوی بیمه مرکزی، فعالیت بیمه ای این اپلیکیشن غیرقانونی است و مجوزی جهت عرضه خدمات بیمه ای و فعالیت در این زمینه ندارد.همچنین اپلیکیشن های «تاپ»، «سست» و «پات لایف» بدون مجوز فعالیت در زمینه عرضه خدمات بیمه ای به صورت آنلاین و برخط، اقدام به انجام تبلیغات و فعالیت در زمینه ارائه خدمات بیمه‌ای به صورت غیر مجاز می‌کنند که غیرقانونی است.
محمداواد اجاقری، مدیرکل نظارت بر شبکه خدمات بیمه ای بیمه مرکزی، طی نامه ای شرکت های بیمه را از هرگونه همکاری رسمی و نمایندگنان تابعه با اپلیکیشن های مذکور که فاقد پروانه فعالیت مجاز بیمه ای هستند منع کرد و گفت: در صورت مشاهده هرگونه همکاری فعالان صنعت بیمه با این اپلیکیشن ها و عرضه بیمه نامه از طریق آنها، درچارچوب مقررات با آنان رفتار خواهد شد.

پرداخت دیه ۳۵ میلیارد ریالی بیمه

آرمان به یک زیان دیده

ترقی اقتصادی : بیمه آرمان در یک حادثه رانندگی ۳۵ میلیارد ریال معادل ۳ میلیارد و ۵۰۰ میلیون تومان به یکی از مشتریان در استان کرمان فرامت پرداخت کرد.مدجمدی قلی پور مدیر عامل بیمه آرمان با اعلام این خبر گفت: شرکت بیمه آرمان در راستای تحققی یکی از سیاست های خود در خصوص لزوم مشتری مداری و تامین آرامش بیمه گذاران در یک پرونده خسارت اتومبیل، ۳۵ میلیارد ریال خسارت پرداخت کرد.شایان ذکر است این خسارت بابت دیه یکی از زیان دیدگان حادثه رانندگی توسط غلامعلی کاظمی مدیر وصول مطالبات و طبق توافق صورت گرفته به خانواده وی در استان کرمان پرداخت شد.گفتنی است طبق سیاست پیش رو، پرداخت خسارت های معوقه در دستور کار اکیند مدیریت شرکت بیمه آرمان قرار گرفته است.

حق بیمه تولیدی بیمه سامان در آستانه

۳۰ هزار میلیارد ریال

ترقی اقتصادی : حق بیمه تولیدی شرکت بیمه سامان در سال گذشته با رشد ۷۴ درصدی نسبت به سال ماقبل از آن، در آستانه ۳۰ هزار میلیارد ریالی قرار گرفت. بررسی‌های عملکرد شرکت در سال گذشته نشان می‌دهد که با وجود رشد کم سابقه حق بیمه، این شرکت توانست که با مدیریت صحیح برتفو و انتخاب منطقی ریسک، نسبت خسارت رانیز به خوبی مدیریت کند.بر اساس این گزارش، مقایسه این دو شاخص کلان و مهم بیمه گری حاکی از تلاش حداکثری برای کسب سهم بیشتر بازار و کنترل بهینه ریسک در شرکت بیمه سامان است.مقایسه عملکرد شرکت بیمه سامان در سال ۱۴۰۰ با سال پیش از آن، نشان می‌دهد که نسبت خسارت هم ۱۲ درصد کاهش یافته است.شرکت بیمه سامان در سال گذشته بیش از ۱۰ هزار میلیارد ریال خسارت به مشتریان خود پرداخت کرده است.

راه اندازی پرداخت خسارت الکترونیک

در ۴ بیمه ایران

ترقی اقتصادی : حمیدرضا بحیرایی سرپرست اداره کل بیمه های اتومبیل بیمه ایران اعلام کرد: با حضور حسن شریفی رئیس هیات مدیره و مدیر عامل اعضای هیات مدیره و معاون فنی، مسأله پرداخت خسارت الکترونیک در شعبه‌های اسلامشهر ، دماوند ، شهریار و ورامین راه اندازی گردید. بحیرایی در خصوص نحوه استفاده وهدف از این طرح اظهار داشت : تمامی بیمه گذاران زیان‌دیدگان به منظور استفاده از مزایای این طرح می‌توانند از طریق سامانه «ایران من» نسبت به تسهیل دریافت خسارت خود بصورت الکترونیک اقدام نمایند. این طرح با هدف تسهیل فرآیند اعلام خسارت شخص ثالث مالی بصورت غیر حضوری در راستای رفاه حال ذینفعان و توسعه خدمات الکترونیک صورت گرفته و اعلام خسارت از طریق سامانه «ایران من» کمک شایانی به ترافیک ورودی شعب فوق دولت داشته‌در در ادامه افزود: همسویی برنامه‌ها در بیمه ایران با سیاست‌های دولت مردمی در جهت روان‌سازی و تسهیل ارائه خدمات بهینه به مردم عزیز کشورمان بر اساس تصمیم گیری مدیران ارشد شرکت ادامه خواهد داشت.

سرپرست پژوهشکده بیمه منصوب شد

ترقی اقتصادی : طی حکمی از سوی رئیس کل بیمه مرکزی،محمد مهدی عسگری به عنوان سرپرست پژوهشکده بیمه منصوب شد.رئیس کل بیمه مرکزی در این حکم خواستار تبیین نقش و جایگاه پژوهشکده بیمه به عنوان واحد تحقیق و توسعه صنعت بیمه کشور از طریق انجام مطالعات و ارائه طرح های پژوهشی که ریشه در نیازها، کمبودها و چشم انداز میان مدت و بلند مدت صنعت بیمه به عنوان بخش زیربنایی و لاینفک از اقتصاد کشور شد.همچنین در ادامه آمده است، این نقشه راه باید به گونه ای باشد که پژوهشکده بیمه ضمن اجرای برخی پروژه های تحقیقاتی، به طرحی عملیاتی و نظارت بر امور مطالعاتی و پژوهشی که به موسسات تحقیقاتی داخلی و یا خارجی معتبر واگذار می شوند، بپردازد. رئیس هیات امنای پژوهشکده بیمه در بخش دیگری از این حکم بر تنظیم و ارائه برنامه راهبردی پژوهشکده در چارچوب ماموریت ها، اهداف کلان، ظرفیت های بلندبیمه‌های اتومبیل، کارگاه‌های بازاریابی و فروش بیمه‌های عمر و سرمایه گذاری و دوره‌های آشنایی با طرح‌های اختصاصی این شرکت مانند اتوپلاس و مجتمع مسکنی بوده اند.

ویژه‌نگاه

تولید دانش‌بنیان ایرانی در آن‌سوی مرزها

محسن ضرابی
<div>رئیس اتاق مشترک بازرگانی ایران</div>

سرمایه‌بانک جهانی هم این اتفاق را تأیید می‌کند. بر اساس این آمارها، نرخ بازگشت سرمایه در بخش خدمات که اغلب کسب‌وکارهای دانش‌بنیان و فناوری در زیرمجموعه آن تعریف می‌شوند، ۱۰۰ درصد است و همین مزیت باعث گرایش سریع اقتصاد به این حوزه شده است.

نگاه به جوامع مختلف نیز نشان می‌دهد کشورهای مختلف با احساس و درک این موضوع، در حال حاضر زمینه تولید خود را بر پایه محصولات دانش‌بنیان از طریق شکل‌گیری کسب‌وکارهای دانش‌بنیان‌های کوچک، متوسط و بزرگ برنامه‌ریزی و پیگیری می‌کنند و به دنبال فتح بازارهای بین‌المللی هستند. مقام معظم رهبری در ادامه نام‌گذاری سال جدید را با هدف چپ‌دستی به حرکت مسئولان، دستگیره‌ها و آحاد مردم، سال جدید را با هدف پیشرفت، سال «تولید دانش‌بنیان و اشتغال آفرین» برگزیدند که بیانگر حرکت در مسیری است که با نگاه ویژه به بحث دانش‌بنیان در عصر پرشتاب کنونی، حمایت از کارآفرینی مبتنی بر فناوری در دستسور کار جدی دستگاه‌های اجرایی و حاکمیتی قرار گرفته و این مهم، بی‌شک در آینده پیش‌رو، موتور رشد اقتصادی محسوب می‌شود.

اینکه رهبر انقلاب، رشد اقتصادی، افزایش اشتغال، کاهش تورم، افزایش درآمد سرانه، بهبود رفاه عمومی و همچنین عزت ملی را در گرو رونق تولید ملی می‌داند به‌طور چشم‌پوشی قابل‌توجهی از حرکت برای دستیابی به این اهداف، از مسیر توجه به رونق کسب‌وکارهای دانش‌بنیان خواهد بود. شرکت‌های دانش‌بنیانی که با سه‌رهمندی از قانون حمایت از شرکت‌ها و مؤسسات دانش‌بنیان و تجاری‌سازی و نوآوری‌ها و اختراعات که در راستای اجرای اصل ۱۲۲ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران به تصویب رسیده می‌توانند در سالی که تمام مسئولان عالی‌رتبه کشور عزم خود را برای نقش آفرینی در آن جزم کرده‌اند با توان بیشتر، کشور را در کسب سهم بیشتر از این بازار یاری کنند. آنچه مشخص است، شرکت‌های تولیدی دانش‌بنیان طی سال‌های گذشته با تکیه بر توان تخصصی جوانان این مرزوبوم توانستند اقدامات و تولیدات بی‌شماری را به نام خود به ثبت برسانند و حتی در دل تحریم‌های بین‌المللی بسیاری از مسائل مهم و استراتژیک را گره‌گشایی کرده‌اند و به‌طور حتم با تعدیل فشارهای بین‌المللی در پی مذاکراتی که امیدواریم به نتیجه برسد حرکت شتاب تابان‌تری نیز خواهند داشت و از اکنون باید به فکر عرضه مازاد خدماتی تولیدی در این بخش به بازارهای جهانی باشیم.

در این مسیر، با توجه به شناختی که اقتصاد بخش خصوصی در کشور دوست و همسایه سلطنت عمان دارم، معتقدم شرکت‌های تولیدی دانش‌بنیان می‌توانند با بهره‌گیری از شرایط کشورهای همسایه از جمله عمان بخشی از این فعالیت‌ها برای دستیابی به هدف‌گذاری‌های بین‌المللی، را در خارج از کشور و با مالکیت ایرانی به انجام رسانند. در حال حاضر کشور عمان با فراهم کردن زیرساخت‌های مناسب در بنادر و مناطق آزاد ویژه و با اعطای تسهیلات و شرایط مناسب به شرکت‌های SME و استارت‌آپ‌ها، زمینه را برای حضور شرکت‌های خارجی دانش بیان فراهم کرده است تا با بهره‌گیری از مزایای تعرفه‌ای ناشی از قرارداد موافقتنامه تجاری عمان با ۱۶ کشور عربی - آفریقایی، آمریکا و سنگاپور و نیز برخورداری از ۱۰ سال معافیت مالیاتی بتوانند نسبت به تولید صادرات مجدد به بازارهای بین‌المللی اقدام کنند و بدین ترتیب با توجه به تأکید رهبر انقلاب و همراهی مسئولان در سال جدید مبنی بر حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان فرصت مناسبی است با عزم ویژه دولت‌مردان، شاهد افزایش تولیدات دانش‌بنیان کشور را از آن خود کرده و از طریق معافیت و تیان ارزش‌افزوده و ارز حاصل از صادرات را به کشور عزیزمان ایران بازگرداند. به‌طور حتم با برنامه‌ریزی و هماهنگی همه دستگاهها با محوریت اتاق مشترک بازرگانی ایران و عمان که اشرف کامل به مسائل حقوقی و بین‌المللی در بازار عمان دارد می‌توانیم بخشی از بازار کشور عمان را از آن خود کرده و از طریق معافیت نسبت به صادرات مجدد کالا و خدمات شرکت‌های دانش‌بنیان اقدام کنیم و شعار سال را به معنایی واقعی و به‌دور از شعارزدگی‌های مرسوم به نتیجه مطلوب برسانیم.

چشم انداز کوتاه مدت بازار سرب در آسیا و جهان

محمد مهدی آبادی
<div>کارشناس اقتصادی</div>

سال پیش از میلاد با می‌گردد. این فلز نرم، که سنگین‌ترین عنصر گیج‌دار جدول تناوبی است به دلیل خواص فیزیکی و شیمیایی خاص خود، استفاده‌ی گسترده ای در صنایع تجهیزات الکترونیکی، تولید باتری، رنگ، سرامیک و… دارد. بزرگ‌ترین تولید کننده سرب، کشور چین است که قریب به نیمی (حدود ۴۷ درصد) از سرب دنیا را تولید می‌کند. پس از چین، استرالیا با تولید نزدیک به ۱۰ درصد، پرو ۶ درصد، ایالات متحده آمریکا ۶ درصد، آمریکا و مکزیک با تولید ۵درصد سرب جهان، بزرگ‌ترین تولیدکنندگان سرب محسوب می‌شوند.

معادن سرب و روی عمدتاً در دنیا مشترک هستند. برآوردها حاکی از این است که نزدیک به ۵ درصد از ذخایر سرب و روی جهان، در ایران قرار دارد. رتبه تولید شمش سرب ایران در جهان ۱۹، در آسیا ۷ و ظرفیت تولید سالانه کشور ۴۲۰ هزارتن شمش است. بزرگ‌ترین تولید کننده شمش سرب در ایران شرکت سرب و روی ایران (با نماد لسرب در بورس تهران) است که ۶۵ درصد تولید کشور را به خود اختصاص داده است.

نرخ فعالیت و عملیات تولید کارخانه‌های ذوب سرب چین به عنوان بزرگ‌ترین تولیدکننده جهان، ماه گذشته میلادی رشد قابل توجهی داشته است. براساس گزارش‌های منتشر شده، تا اواخر ماه مارس ۲۰۲۲ (اوایل فروردین ماه ۱۴۰۱) میانگین قیمت کارخانه‌های تولید شمش از مواد معدنی در چین، به ۵۶۴۰۰ درصد رسیده است بالغ بر ۴درصد نسبت به ابتدای همان ماه رشد داشته است. البته از نسوی دیگر نرخ فعالیت کارخانه‌های بازیافت سرب کاهش داشته که عمدتاً ناشی از سه عامل وضع مالیات جدید بر ضایعات باتری، اختلالات در تولید منتج از شیوع بیماری کوید و عملیات تعمیر و نگهداری متداول شرکت ها در طی ماه است. سطح موجودی سرب در انبارهای ۵ منطقه اصلی چین هم طی ماه گذشته میلادی ابتدا شاهد رشد و سپس کاهش بود. تا اواسط ماه تولیدکنندگان ماتنر از عملیات نظامی روسیه در اوکراین و رشد قیمت، به شدت راغب به فروش و تحویل کالا بودند اما در طرف مقابل مصرف‌کنندگان با توجه با فراز و فرود شدید قیمتی، تمایلی برای خرید و انبارش از خود نشان ندانند که رشد ۱۰ هزارتنی در موجودی انبارها را به دنبال داشت. اما در ادامه، شیوع مجدد بیماری کوئید و هراس از عدم امکان تأمین کالا به دلیل پیامدهای شیوع مجدد، موجب تقویت تقاضا شد، بطوریکه نهانتا در ماه میلادی گذشته سطح موجودی انبارهای چین ۴ درصد (۴۴۰۰ تن) کاهش داشت. بنا به برآوردهای چینی‌ها و شرایط بازار، بعد است عرضه‌ی سرب از سوی تولیدکنندگان در این ماه نسبت به ماه قبل، دستخوش تغییر بزرگ و شگرفی شود اما کاهش تقاضا کاملاً مورد انتظار است. مهم‌ترین عوامل ترسیم چشم‌انداز تقاضای ضعیف، افت موسمی متداول چین در زمینه تقاضای باتری‌های اسیدی و نرخ کاملاً متوسط وغیر امیدوارکننده جایگزینی و مصرف باتری‌های دوچرخه‌های الکتریکی و عرضه در چین، سختی و محدودیت آمد و شد به دلیل کرونا را در کنار یکدیگر از چین می‌تواند در آویریل عملکرد مناسبی داشته باشد هرچند قطعا مقدار صادرات به حدی نخواهد بود که جبران کاهش تقاضای داخلی چین را بکند. اگر تمامی عوامل شامل رشد نرخ انرژی در جهان، وضع مالیات و رشد نرخ باتری قراشه در چین، سختی و محدودیت آمد و شد به دلیل کرونا را در کنار یکدیگر بگذاریم، انتظار می‌رود طی ماه آوریل قیمت سرب ابتدا یک روند افزایشی و سپس یک روند کاهش‌ی را در بازارها مشاهده کند.

ترقی اقتصادی: با توافق صورت‌گرفته تأمین مالی زنجیره‌ای در صنایع خودرو، لوازم خانگی، پتروشیمی، فلزات، ساختمان صنایع غذایی و ماشین‌آلات صنعتی با استفاده از «اوراق گام» «برات الکترونیک» و «تسهیلات زنجیره‌ای مبتنی بر صورتحساب الکترونیک» از طریق شبکه بانکی انجام می‌شود.

حدود ۳ ماه بعد از امضای تفاهنامه تأمین مالی زنجیره ای بنگاه‌های اقتصادی بین وزارت صنعت، معدن و تجارت با ۷ بانک عامل در حضور رئیس کل بانک مرکزی و وزیر صمت، دیروز علی صالح آبادی و رضا فاطمی امین معاونان بانک مرکزی دیدار و بر اجرای تفاه نامه از ابتدای اردیبهشت تأکید کردند. براساس توافق صورت گرفته، قرار است از ابتدای اردیبهشت اسمال، پرداخت تسهیلات به متقاضیان در ۷ استان به صورت پایلوت و در ۵ صنعت منتخب الزاما براساس صورتحساب الکترونیک از سامانه جامع تجارت انجام شود. همچنین در مرحله دوم و از ۱۵ اردیبهشت در تمام استان‌ها این الزام عملیاتی می‌شود و در گام سوم و از ابتدای خردادماه تمام صنایع برای استفاده از تسهیلات مرتبط با تأمین مالی زنجیره تولید باید دارای صورتحساب الکترونیک از سامانه جامع تجارت باشند.

با توافق صورت‌گرفته تأمین مالی زنجیره‌ای در صنایع خودرو لوازم خانگی، پتروشیمی، فلزات، ساختمان، صنایع غذایی و ماشین‌آلات صنعتی با استفاده از «اوراق گام»، «برات الکترونیک» و «تسهیلات زنجیره‌ای مبتنی بر صورتحساب الکترونیک» از طریق شبکه بانکی انجام می‌شود. قرار است این الگو به صورت آزمایشی در بخش کشاورزی هم اجرا شود و اجرای گسترده تأمین مالی زنجیره‌ای بخش کشاورزی هم با مشارکت وزارت جهادکشاورزی با بانک‌ها صورت می‌گیرد.

ترقی اقتصادی : به اعتقاد آنها حضور پررنگ دولت در سیاستگذاری‌ها و برنامه‌های خودروسازان کشور به‌واسطه سهامداری دولت، بررسی سیاست‌ها و برنامه‌های دولت در راستای جذب همکاری مشترک در کشورهای منتخب در این شرکت‌ها و همچنین مداخلات دولت در عزل و نصب مدیران دو خودروساز بزرگ کشور به واسطه سهامداری دولت در این شرکت‌ها منجر به عدم‌تأمیل بسیاری از شرکت‌های خودروساز پیشرو نظیر بنز و فیات برای حضور در صنعت خودروی ایران شده است.

موسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی به عنوان بازوی پژوهشی وزارت صمت به تحلیل و آسیب‌شناسی مشارکت‌های بین‌المللی صنعت خودرو پرداخته است. صنعت خودروی کشور در دوران تحریم برخلاف وعده‌های داده شده از نسوی سیاستگذار کلان نتوانست به صورت مستقل به تولید بپردازد و همچنان خلا همکاری با برندهای بین‌المللی را احساس می‌کند و با انتقادهای بسیاری رو به رو است. در این بین بیم آن می‌رود که چنانچه بار دیگر ابراهی تحریم کنار برود باز هم صنعت خودرو با همان مشکلاتی روبه‌رو شود که پیش‌تر در قرارداد با شرکای بین‌المللی با آنها روبه‌رو بود. وجود این مشکلات سبب شد تا صنعت خودرو نتواند از ظرفیت حداکثری ایجاد شده از قرارداد با خودروسازان جهانی استفاده کند. اما این مشکلات کدام‌ها هستند؟ به اعتقاد کارشناسان بازاری پژوهشی وزارت صمت مشارکت‌های خودروسازان داخلی با برندهای مطرح بین‌المللی در انتقال دانش فنی ساخت و فروش محصول جدید، توسعه محصول مشترک، صادرات و دست‌سپایی به دانش بازاریابی، ارتقای توان طراحی فیس لیفت، متنوع‌سازی سبد تولیدی و توسعه اندازه بازار آن نتوانسته به توفیق چندانی دست پیدا کند.

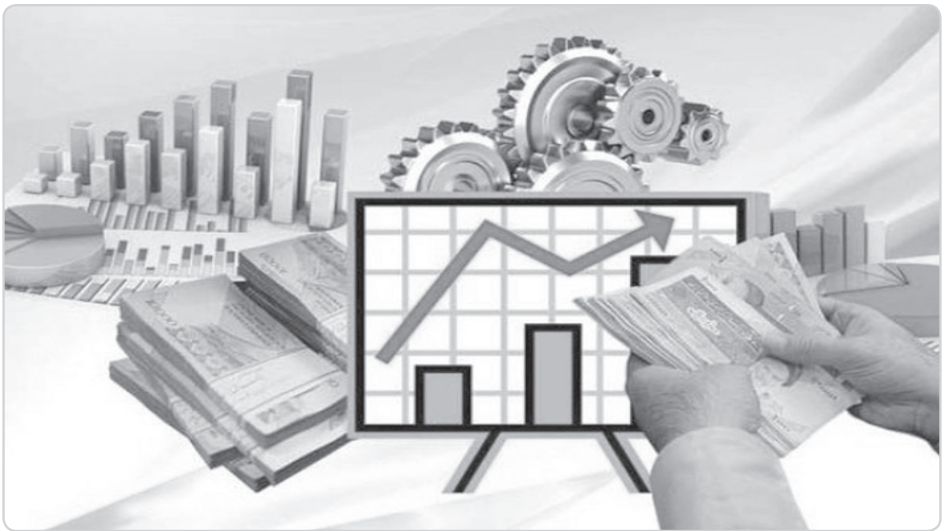
بررسی قراردادهای منعقد شده بعد از امضای توافقنامه بجام در سال ۹۴ نشان می‌دهد سیاستگذار خودرویی تلاش کرد از مسیر انعقاد قرارداده‌ها به صورت جوینت ونچر (مشارکت و همکاری) بخشی از ضعف‌ها، کمبود منابع، صادرات و انتقال دانش فنی ساخت و فروش محصول جدید، توسعه محصول مشترک، صادرات و دست‌سپایی به دانش بازاریابی و توسعه اندازه بازار خودروسازان داخلی را جبران کند. البته این اتفاق به‌رغم ایده اولیه چندان عملیاتی نشد و شرکای بین‌المللی شرکت‌های خودروساز بیشتر به طمع در اختیار گرفتن بازار خودروی کشور، پای قرارداد با خودروسازان داخلی نینشاندند. دولتی بودن دو خودروساز بزرگ کشور و حضور تمام قد سیاستگذار کلان در این صنعت نیز در این ارتباط بی‌تاثیر نبود. دولت به‌رغم داشتن سهام اندک در خودروسازی، به اعمال نظر در نحوه اداره ایران خودرو و سایپا پرداخته و دامنه این دخالت‌ها تا جایی است که مدیران عامل دو خودروساز بزرگ کشور مانند مدیران دولتی توسط سیاستگذار کلان عزل و نصب می‌شوند. در قراردادهای منعقد شده بعد از امضای توافقنامه بجام شاهد بودیم در حالی که صفی از خودروسازان بین‌المللی برای عقد قرارداد با دو خودروساز بزرگ کشور تشکیل شده بود و نمونه‌ای از استقبال برندهای جهانی را در چهارمین همایش بین‌المللی صنعت خودروی ایران که در سال ۹۵ برگزار بود شاهد بودیم اما در نهایت قرارداده‌ا با اعمال نظر سیاستگذار کلان با دو خودروساز بزرگ فرانسوی یعنی پژو-سیتروئن و رنو که سابقه همکاری با ایران خودرو و سایپا را داشتند، منعقد شد. البته با توجه به ادغام پژو-سیتروئن با فیات- کرایسلر و تشکیل چهارمین خودروساز بزرگ دنیا تحت نام اسلندرنتی، چنانچه مذاکرات ادنیای انجام می‌شود براساس احتمال بازگشت پژو-سیتروئن به بازار ایران ضعیف خواهد بود، زیرا این خودروساز فرانسوی برای حضور در ایران باید نظر شرکای ایتالیایی و آمریکایی خود را تأمین کند، اما رنو می‌تواند به بازار ایران باز گردد. البته صحبت‌هایی از شرکات برندهای چینی با ایران خودرو و سایپا با توجه به قرارداد ۲۵ ساله منعقد شده بین دولت ایران و چین نیز به گوش می‌رسد.

در گزارش مرکز موسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی چالش حضور دولت در صنعت

صنعت تجارت

۷ بانک، صنایع را در تأمین سرمایه و نقدینگی یاری می‌دهند

تولید چشم انتظار تسهیلات بانکی

صالح‌آبادی گفته است: با انجام طرح تأمین مالی زنجیره تولید امکان نظارت بر مصرف صحیح تسهیلات، که یکی از تأکیدات رئیس‌جمهوری برای نظام بانکی است، فراهم می‌شود. او اعلام کرده هر نوع تشویقی که در جهت رونق تولید باشد و بتواند اشتغال‌آفرینی پایدار ایجاد کند در دستسور کار بانک مرکزی قرار دارد و در این باره نیز از تمام ظرفیت‌های بانکی استفاده خواهد شد. ۰۰ اروز پس از تفاهم ۷ بانک با وزارت صمت

بااجرای تأمین مالی زنجیره‌ای بنگاه‌های اقتصادی، به گفته رئیس‌کل بانک مرکزی، نیاز واحدها به نقدینگی کمتر می‌شود و در نتیجه فشار بر سیستم بانکی کاهش خواهد یافت و شاهد بهبود ترازنامه بانک‌ها خواهیم بود. حالا قرار است این طرح در صنایعی چون خودرو، لوازم‌خانگی، پتروشیمی، فلزات، ساختمان صنایع غذایی و ماشین‌آلات صنعتی آغاز و روند تزریق نقدینگی به خطوط تولید به‌صورت ماهانه رصد شود.

گزارش موسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی نشان می‌دهد:

بایدها و نبایدهای مشارکت با خودروسازان خارجی

همچنین زیان‌ده بودن خودروسازان در سال‌های اخیر را از مهم‌ترین علل غیراقتصادی بودن حضور سرمایه‌گذار خارجی در این صنعت عنوان می‌کنند. البته نباید از یاد برد که علاوه بر قوانین سفت و سخت و سنگ‌هایی که پیش پای سرمایه‌گذار خارجی قرار می‌گیرد شاهد هستیم که در ایران برخلاف سایر کشورهای دارای صنعت خودرو که به دنبال جذب سرمایه‌گذار خارجی هستند، هیچ بسته تشویقی ارائه نمی‌شود. در سایر کشورها تلاش می‌شود از مسیر ارائه مشوق‌هایی مانند معافیت‌های مالیاتی و تسهیلات مالی، شرکت‌های بین‌المللی خودروساز را ترغیب کنند تا به سرمایه‌گذاری در آن کشورها اقدام کنند اما در ایران اثری از این بسته‌های تشویقی در قراردادهای منعقد شده پیشین دیده نمی‌شود. در این زمینه بازوی پژوهشی وزارت صمت به تجربیات ناموفق سرمایه‌گذاری مشترک بین خودروسازان پرداخته و از سوی دیگر سیاست‌ها و برنامه‌های دولت در راستای جذب همکاری مشترک در کشورهای منتخب را مورد تحلیل قرار داده است.

به عنوان نمونه دولت هند برای اینکه پسای برندهای مطرح خودروسازی را به این کشور باز کند به سمت حذف کلیه بوروکراسی‌های اضافی در ارتباط با صنعت خودرو حرکت کرده است. دولت این کشور به‌طور آسپایی تلاش کرد با ایجاد فضای مطمئن و جذاب و همچنین اعمال سیاست‌های تجاری در ارتباط با واردات و نظام تعرفه‌گذاری قدم‌هایی در این زمینه بردارد. اقدام‌های یاد شده توسط دولت هند سبب شد تا علاوه بر شرکت‌های تیوتا و هیوندایی که اجازه سرمایه‌گذاری در بازار خودروی این کشور را دریافت کردند برخی از شرکت‌های خارجی نیز شروع به سرمایه‌گذاری مشترک با شرکت‌های خودروساز هندی کنند. در حال حاضر شرکت‌های خارجی نظیر بی‌ام‌و فیات، رنو، نیسان، میتسوبیشی، داتسون، فورد، لندروور، جگوار، هوندا، مرسدس بنز اسکودا و آئودی برای تولید با فروش محصولات خود در بازار هند فعالیت می‌کنند. چنین نیز از مسیر سرمایه‌گذاری خارجی توانسته صنعت خودروی خود را در یک بازه زمانی مشخص متحول کند. به طور مثال می‌توان به سرمایه‌گذاری بی‌ام‌و در بازار چین و همکاری با برند برلیانس اشاره کرد. مطابق با این توافقنامه شرکت بی‌ام‌و علاوه بر تعهد تولید حدود ۵۰۰هزار دستگاه خودرو با برند بی‌ام‌و برای بازار چین، متعهد شد تا محصول iX۳ را نیز به منظور صادرات در خط تولید مشترک خود با برلیانس تولید کند. در این میان تکنولوژی و دانش فنی از طرف این خودروساز آلمانی در اختیار برلیانس نیز قرار گرفت.

راه اثربخشی تجارت الکترونیک بر توسعه صادرات اینترنت تجارت را دگرگون می‌کند

فاصله جغرافیایی، تفاوت زمانی و هزینه ارتباطات و دسترسی به بازارهای بین‌المللی، که به طور معمول مانع رقابت آن‌ها با بنگاه‌های بزرگ می‌شود.

۲هـمـسـور کردن راه ورود محصولات کشاورزی به بازارهای جهانی، از طریق ارائه اطلاعات مربوط به قیمت و کیفیت که ضروری ترین اطلاعات در این بخش هاست. ۳افزایش توان بنگاه های کوچک و متوسط خدماتی برای فعالیت و ارائه مستقیم خدمات به مصرف کنندگان در دورترری نقاط عالم مثل خدمات مسافرتی و جهانگردی که نقش اطلاعات در آن بسیار مهم است.

۴ایجاد اشتغال برای قشر عظیمی از نیروی کار ماهر و نیمه ماهر با توجه به مزیت کشورهای درحال توسعه در برخورداری از نیروی انسانی فراوان و ارزان و ایجاد فرصت های شغلی بین‌المللی و جلوگیری از خروج نیروی کار دانش آموخته و متخصص.

در ایران، با وجود ضریب نفوذ اینترنت که بیش از ۷۰ درصد ماهر با توجه به مزیت کشورهای درحال توسعه در برخورداری از نیروی انسانی فراوان و ارزان و ایجاد فرصت های شغلی بین‌المللی و جلوگیری از خروج نیروی کار دانش آموخته و متخصص.

سال ۲۰۱۷ به ۲۹ میلیارد دلار رسیده است.
آنکتاد می گوید نزدیک به ۸۸ درصد از این معاملات از نوع B2B یا معاملات بنگاه-بنگاه است. علاوه بر این، رشد تجارت الکترونیک بنگاه-مصرف کننده یا B2C، در سال های گذشته بسیار سریع بوده به گونه ای که در سال ۲۰۱۷، این رشد بالغ بر ۲۲ درصد برآورد شده است. تجارت الکترونیکی بین مرزی در سال ۲۰۱۷، بیش از ۴۱۲میلیارد دلار برآورد شده است. بیش از ۵۰ درصد از این نوع معاملات در ۱۰ کشور نخست از نوع تجارت انجام می شود و آمریکا، چین و ژاپن سه کشور برتر در این زمینه اند.

رشد معاملات B2C در قاره آسیا و آفریقا هم سرعت بیشتری یافته است. تعداد خریداران بین المللی این معاملات از ۱۶۳ میلیون خریدار در سال ۲۰۱۵ به ۲۷۷ میلیون خریدار در سال ۲۰۱۷ رسیده است که رشد ۷۰ درصدی را نشان می دهد.

رشدی که در سال های همه گیری کرونا در سراسر جهان، بیشتر هم شده است.

تجارت الکترونیک از ۴ مسیر بر توسعه صادرات اثر می گذارد:

۱.تسهیل راه صنعتگران و بنگاه های کوچک و متوسط برای دسترسی به معاملات جهانی از طریق حذف موانع سنتی مثل

بحران بدهی‌های دولتی، تورم و بیت‌کوین چه ارتباطی با هم دارند؟

بزرگ‌ترین حباب اقتصاد جهان

شرکت‌ها «شرکت‌های زامبی» می‌گویند. شرکت‌هایی که بدون وام‌های ارزان بانکی اصلا نمی‌توانند وجود خارجی داشته باشند و از درون مرده به حساب می‌آیند.

این مشکل محدود به آمریکا نمی‌شد. بحران بدهی‌های شرکتی در چین هم به شدت بالا گرفته است. بر اساس گزارش بانک جهان میزان بدهی شرکت‌های خصوصی چینی از مجموع بدهی‌های دولتی و خانگی چینی‌ها بیشتر شده است. اگر این رقم بدهی را با بدهی‌های شرکتی در دیگر کشورها مثل آمریکا، انگلیس، ژاپن و اتحادیه اروپا مقایسه کنید می‌بینید که اوضاع شرکت‌های چینی اصلا خوب نیست و حتی پیش از ضربه کرونا هم اقتصاددانان نسبت به حجم بدهی‌های بخش خصوصی در چین ابراز نگرانی کرده بودند. در چین به خصوص بحران بدهی در حوزه ساخت و ساز خطرناک شده است: پیمانکاران بدون احساس مسئولیت از موسسات مالی چینی و غیرچینی وام‌های سنگینی گرفتند و با ساخت بی‌رویه بازار مسکن را هم حبابی کردند. بحران جدی شرکت اورگرند از همین دسته است و هنوز معلوم نیست با سقوط این غول چه بلایی سر بازار مسکن و اقتصاد چین می‌آید. البته فقط شرکت‌ها از روند چساپ پول در دوران کرونا پول به جیب نزدند. خانواده‌ها هم طی این‌ دوران وام‌های خوبی گرفتند. به همین خاطر در اقتصادها پیشرفته طی سال‌های اخیر بدهی مصرف‌کنندگان هم مثل باقی بدهی‌ها در حال افزایش بوده است. بانک‌های مرکزی برای آن‌که رشد اقتصادی را شدت ببخشند تلاش کردند بسا تزریق پول کاری کنند که مصرف‌کنندها بیشتر خرید کنند. وقتی شما نرخ بهره را پایین می‌آورید و وام‌گرفتن را آسان می‌کنید مردم عادی حتما از این فرصت استفاده می‌کنند. بدهی

بازارها، شرکت‌ها و خانواده‌های ضربه‌خورده پول برسانند. و به خاطر سیاست فدرال رزرو در پایین نگه‌داشتن نرخ بهره، کشورهای خارجی دیدند که اگر از خارجی‌ها وام بگیرند بسه صرفه‌تر خواهد بود. این وام‌ها به صورت اوراق قرضه دلاری بود و کشورهایی مثل اندونزی، برزیل، مکزیک، آفریقای جنوبی و ترکیه حالا با بالا رفتن نرخ بهره در آمریکا دچار دردسر جدی خواهند شد. در دهه‌های گذشته این مشکل از بدهی خارجی به بحران‌های جدی منجر شده: مثل بحران بدهی‌های آمریکای لاتین در دهه ۱۹۸۰ و بحران بازارهای مالی آسیایی در ۱۹۹۷.

در بعضی از کشورهای در حال توسعه وضعیت بدهی خارجی به حدی جدی است که اگر فدرال رزرو آمریکا نرخ بهره را ۱ تا ۲ درصد بالا ببرد کشور به مرز ورشکستگی می‌رسد. سیاستمداران این کشورها ششانه‌روز دعا می‌کنند که نرخ بهره در آمریکا به شکل حداقلی بالا برود، اما آمریکا هم که طی سال‌های اخیر بی‌رویه پول چاپ کرده و تورم را به اوج رسانده، چاره‌ای پیش روی خود نمی‌بیند جز اینکه نرخ بهره را بالا ببرد.

البته بخشی از تورم کنونی را مدیون اختلالات در زنجیره تامین (supply chain) هستیم اما علت اصلی بحران چاپ پول بوده است. به همین خاطر است که فدرال رزرو از چند ماه پیش به کرات اعلام کرده که پول کمتری به اقتصاد تزریق می‌کند و نرخ بهره را در ماه مارس بالا خواهد برد. (سیاستی که ضربه سنگین به بازار بورس و کریپتو زده و آنها را در وضعیت نزولی کنونی قرار داده است). هنوز میزان دقیق افزایش نرخ بهره مشخص نیست. (وضعیت تورم و بیکاری این میزان را مشخص خواهد کرد)، طی سیستم آمریکایی نرخ بهره هر بار ۰.۲۵ درصد بالا یا پایین آورده می‌شود و طبق پیش‌بینی بانک‌های آمریکایی، بانک مرکزی قرار است تا پایان سال ۲۰۲۲ بین ۴ تا ۷ نرخ بهره پایه را بالا ببرد این یعنی در کل شاهد افزایش ۱.۵ تا ۲ درصدی نرخ بهره خواهیم بود.

و این یعنی تمام نرخ‌های بهره دست‌کم ۲ درصد بالا خواهند رفت: نرخ بهره وام‌های شرکتی، وام مسکن و نرخ بهره کارت‌های اعتباری. همه اینا ضربه سنگین به شرکت‌ها و خانواده‌هایی می‌زند که فکر می‌کردند تا مدت‌ها قرار نیست نرخ بهره بالا برود.

به همین خاطر افراد و شرکت‌ها مجبور می‌شوند برای پرداخت اقساط خود به فروش دارایی‌ها روی بیاورند و انتظار می‌رود ابتدا آن دسته از دارایی‌ها به فروش رود که راحت‌تر به فروش می‌رود: سهام بازار بورس و سرمایه‌های کریپتو. اما کشورهای در حال توسعه‌ای مثل آفریقای جنوبی با ترکیه که همین حالا هم در پرداخت بدهی‌ها مشکل دارند چطور؟ این احتمال وجود دارد که با بالا رفتن ۲ درصدی نرخ بهره در سال ۲۰۲۰ آنها واقعا نتوانند بدهی خود را پرداخت کنند و این بحران در جهان به هم متصل کنونی به معنای مشکل جدی برای سیستم مالی دنیاست. ضمنا این دولت‌ها مجبور می‌شوند به جای سرمایه‌گذاری در اقتصاد، سرمایه‌های خود را صرف پرداخت اقساط کنند.

منبع: Coin Bureau

دوهفته‌نامه‌اقتصادی-فرهنگی

سال نهم-شماره ۱۲۰-نیمه‌اول اردیبهشت ۱۴۰۱

گزارشی

تورم منطقه یورو برای ششمین ماه متوالی به بالاترین حد خود رسید

تورم در اروپا به رشد خود ادامه می‌دهد؟

ترقی اقتصادی : شرکت انرژی روسیه گازپروم، جریان گاز به دو کشور اتحادیه اروپا را به دلیل پرداخت نکردن قیمت این کالا به روپل متوقف کرد. این اقدام باعث ترس از قطع ارتباط با سایر کشورها شده است.

تورم در منطقه یورو برای ششمین ماه متوالی به بالاترین حد خود رسیده است. سی‌ان‌بی‌سی گزارشی دراین باره منتشر کرده است. براساس برآوردهای اولیه اداره آمار اروپا که روز جمعه منتشر شد، تورم اصلی در این منطقه ۱۹ کسوری در ماه آوریل به ۷.۵ درصد رسید. این رقم در ماه مارس ۷.۴ درصد بود. لوییس دو گیندوس، معاون بانک مرکزی اروپا تلاش کرد تا به قانون گذاران در مورد افزایش قیمت ها در روز پنجشنبه اطمینان دهد و گفت که منطقه یورو نزدیک به رسیدن به اوج تورم است.

بانک مرکزی شاهد کاهش فشار قیمت ها در نیمه دوم سال جاری است اگرچه انتظار می رود هزینه های انرژی تورم را نسبتا بالا نگه دارد.

آخرین فرانت تسورم در بحبوحه نگرانی ها در مورد جنگ جاری در اوکراین و تاثیر متعاقب آن بر عرضه انرژی اروپا و اینکه چگونه می تواند بر اقتصاد منطقه یورو تاثیر بگذارد منتشر شده است. افزایش قیمت انرژی بیشترین تاثیر را در نرخ تورم اوپل داشته، اگرچه این قیمت این کالا به روپل کمتر از ماه قبل بوده است. قیمت انرژی در آوریل ۲۸ درصد به صورت سالانه افزایش یافت، این در مقایسه با ۴۴.۴ درصد افزایش در ماه مارس است.

اوایل این هفته، شرکت انرژی روسیه گازپروم، جریان گاز به دو کشور اتحادیه اروپا را به دلیل پرداخت نکردن قیمت این کالا به روپل متوقف کرد. این اقدام باعث ترس از قطع ارتباط با سایر کشورها شده است.

تحلیلگران در Gavekal، شرکت تحقیقات مالی گفته اند اگر گازپروم هم عرضه خود به آلمان را قطع کند، اثرات اقتصادی آن فاجعه بار خواهد بود. در همین حال در ایتالیا، برآوردهای بانک مرکزی حاکی از رکود اقتصادی در سال جاری است. البته اگر روسیه تمام جریان منابع انرژی خود را به این کشور جنوبی کاهش دهد.

بسه طور کلی اتحادیه اروپا حدود ۴۰ درصد از واردات گاز خود را از روسیه دریافت می کند. کاهش جریان می تواند به شدت به خانوارها و همچنین شرکت هایی که برای تولیدات خود به این کالا وابسته هستند، ضربه بزند. آلفرد استرن، مدیرعامل یکی از بزرگترین شرکت های انرژی در اروپا گفت: یافتن جایگزینی برای گاز روسیه در کوتاه مدت برای اتحادیه اروپا غیرممکن خواهد بود. ما باید شفاف باشیم: در کوتاه مدت، جایگزینی جریان گاز روسیه برای اروپا، اگر نگوئیم غیرممکن، بسیار دشوار خواهد بود. بنابراین این یک بحث میان مدت یا بلندمدت است. اما در کوتاه مدت باید تمرکز کنیم و مطمئن شویم که گاز صنعت اروپا و خانوارهای اروپایی تامین می شود. داده های روز جمعه نرخ تولید ناخالص داخلی منطقه یورو در سه ماه اول سال را ۰.۲ درصد نشان داده است. در میان کشورهای عضو که داده های مربوط به سه ماه اول سال ۲۰۲۲ را منتشر کرده اند، پرتغال (۲.۶ درصد) بیشترین افزایش را نسبت به سه ماه قبل ثبت کرد و پس از آن اتریش (۲.۵ درصد) و لتونی (۲.۱ درصد) را نشانسته اند. در طرف مقابل کاهش در سوئد (منفی ۰.۴ درصد) و ایتالیا (منفی ۰.۲ درصد) ثبت شد.

جاده ابریشم برنده می‌شود یا دروازه جهانی اروپا؟

جاناتان هولساک استادسیاست بین‌الملل در دانشگاه یوکسل

بسیاری از بنادر، خطوط ریلی و خطوط لوله انتقال انرژی که در خارج از چین ساخته شده‌اند عملا در خدمت صادرات و واردات این کشور هستند.

از زمانی که چین پروژه بزرگش بسا عنوان جاده ابریشم جدید (یک کمربند، یک جاده) را شروع کرد ده سال می‌گذرد. در چارچوب این پروژه، چین از طریق ساخت بنادر، خطوط ریلی و زیرساخت‌های دیگر تلاش کرد کاری کند که کشورهای مشمول در جاده ابریشم جدید وابستگی اقتصادی متقابلی به چین پیدا کنند.

در چنین شرایطی، این کشورها از یک سو به زیرساخت‌هایی دست می‌یافتند که در حالت عادی خوابش را هم نمی‌دیدند و از سوی دیگر زیر بار بدهی‌های مختلف می‌رفتند و برخی از پروژه‌ها هم سودآور از کار درنی‌آمدند. با این حال، پروژه جاده ابریشم جدید یک موفقیت بزرگ برای چین بود و باعث افزایش صادرات این کشور شد.

طبیعی بود که در این یک دهه، توجه جهانی زیادی به جاده ابریشم جدید جلب شود و مثلا حالا نباید از اینکه اروپا می‌خواهد جاده ابریشم خودش را به راه بیندازد تعجب کرد. بروکسل متعهد شده که طرف پنج سال آینده، مبلغ ۳۰۰میلیارد یورو برای جاده ابریشم خودش یا همان پروژه دروازه جهانی خرج کند؛ یعنی سالانه ۶۰ میلیارد یورو. بر اساس پیش‌نویس پیشنهادی کمیسیون اروپایی، هدف اروپا این است که سرمایه‌گذاری‌ها از هر دو بخش خصوصی و دولتی جذب شود و در عین حال همه کشورهای عضو اتحادیه اروپا در آن مشارکت داشته باشند. همچنین نهاد‌های مالی اروپا و بانک‌های توسعه ملی در کشورهای عضو در همین چارچوب در برنامه دروازه جهانی اروپا مشارکت خواهند داشت.

چنین سرمایه‌گذاری جالب توجه است اما شاید بتوان گفت برای انجامش کمی دیر شده است. باور عمومی در اروپا این است که اگر اروپایی‌ها وارد چنین پروژه‌ای شوند به عنوان شریک قابل اطمینان مورد پذیرش قرار خواهند گرفت و چین را که سابقه پروژه‌های کم‌سودرسان به کشورهای دیگر را داشته، کنار خواهند زد. اما واقعیت این است که به رغم انتقادهای مطرح‌شده از عملکرد چین، این کشور توانسته در جریان پروژه جاده ابریشم جدید درس‌های مهمی بیاموزد.

امروزه برنامه‌های مختلفی در چارچوب این

پروژه در اقصی نقاط جهان از جمله در آفریقا

و آسیا جریان دارد و دولت چین به این نتیجه

رسیده که باید برای موفقیت برنامه‌هایش از

روش‌های محتاطانه‌ای استفاده کند و مثلا

با استخدام کارگران محلی و پرهیز از انجام

پروژه‌های بی‌کیفیت، جلوی انتقادات داخلی

در کشورهای شریک خود در جاده ابریشم

جدید را بگیرد.

چین در این زمینه به هیچ عنوان بی‌نقص عمل نکرده، اما آن تصویر سرمایه‌گذار بی‌منطق که اروپا سعی دارد از چین بسازد هم حقیقت ندارد و بعد است کشورهای شریک در پروژه جاده ابریشم جدید بخواهند خیلی سریع اروپا را به عنوان شریک جایگزین بپذیرند و چین را کنار بگذارند.

نقطه منفی دیگر در مورد پروژه دروازه جهانی

اروپا این است که تصور ساده‌انگارانه‌ای از اقتصاد

جغرافیا (ژئو اکونومی) دارد. برنامه جاده ابریشم

جدید چین بر پایه درآمد صدها میلیارد دلاری

که این کشور از تجارت با غرب و سرمایه‌گذاری

آن در نقاط مختلف دنیا به دست می‌آید شکل

گرفت. از آنجا که چین مزاد تجاری بالغ بر

۵۴۰ میلیارد یورویی بسا غرب دارد، به نظر

نمی‌رسد که خرج‌کردن سالانه ۶۰ میلیارد

یورو توسط اروپا چندان ضربه‌ای را نصیب چین کند.

نکته دیگر هم این است که در برنامه جاده

ابریشم جدید چین، مسئله مهم تغییر در

زنجیره‌های تولید مورد توجه قرار گرفته

است. بسیاری از بنادر، خطوط ریلی و خطوط

لوله انتقال انرژی که در خارج از چین ساخته

شده‌اند عملا در خدمت صادرات و واردات

تورم منطقه یورو برای ششمین ماه متوالی به بالاترین حد خود رسید

تورم در اروپا به رشد خود ادامه می‌دهد؟

ترقی اقتصادی : شرکت انرژی روسیه گازپروم، جریان گاز به دو کشور اتحادیه اروپا را به دلیل پرداخت نکردن قیمت این کالا به روپل متوقف کرد. این اقدام باعث ترس از قطع ارتباط با سایر کشورها شده است.

تورم در منطقه یورو برای ششمین ماه متوالی به بالاترین حد خود رسیده است. سی‌ان‌بی‌سی گزارشی دراین باره منتشر کرده است. براساس برآوردهای اولیه اداره آمار اروپا که روز جمعه منتشر شد، تورم اصلی در این منطقه ۱۹ کسوری در ماه آوریل به ۷.۵ درصد رسید. این رقم در ماه مارس ۷.۴ درصد بود. لوییس دو گیندوس، معاون بانک مرکزی اروپا تلاش کرد تا به قانون گذاران در مورد افزایش قیمت ها در روز پنجشنبه اطمینان دهد و گفت که منطقه یورو نزدیک به رسیدن به اوج تورم است.

بانک مرکزی شاهد کاهش فشار قیمت ها در نیمه دوم سال جاری است اگرچه انتظار می رود هزینه های انرژی تورم را نسبتا بالا نگه دارد.

آخرین فرانت تسورم در بحبوحه نگرانی ها در مورد جنگ جاری در اوکراین و تاثیر متعاقب آن بر عرضه انرژی اروپا و اینکه چگونه می تواند بر اقتصاد منطقه یورو تاثیر بگذارد منتشر شده است. افزایش قیمت انرژی بیشترین تاثیر را در نرخ تورم اوپل داشته، اگرچه این قیمت این کالا به روپل کمتر از ماه قبل بوده است. قیمت انرژی در آوریل ۲۸ درصد به صورت سالانه افزایش یافت، این در مقایسه با ۴۴.۴ درصد افزایش در ماه مارس است.

اوایل این هفته، شرکت انرژی روسیه گازپروم، جریان گاز به دو کشور اتحادیه اروپا را به دلیل پرداخت نکردن قیمت این کالا به روپل متوقف کرد. این اقدام باعث ترس از قطع ارتباط با سایر کشورها شده است.

تحلیلگران در Gavekal، شرکت تحقیقات مالی گفته اند اگر گازپروم هم عرضه خود به آلمان را قطع کند، اثرات اقتصادی آن فاجعه بار خواهد بود. در همین حال در ایتالیا، برآوردهای بانک مرکزی حاکی از رکود اقتصادی در سال جاری است. البته اگر روسیه تمام جریان منابع انرژی خود را به این کشور جنوبی کاهش دهد.

بسه طور کلی اتحادیه اروپا حدود ۴۰ درصد از واردات گاز خود را از روسیه دریافت می کند. کاهش جریان می تواند به شدت به خانوارها و همچنین شرکت هایی که برای تولیدات خود به این کالا وابسته هستند، ضربه بزند. آلفرد استرن، مدیرعامل یکی از بزرگترین شرکت های انرژی در اروپا گفت: یافتن جایگزینی برای گاز روسیه در کوتاه مدت برای اتحادیه اروپا غیرممکن خواهد بود. ما باید شفاف باشیم: در کوتاه مدت، جایگزینی جریان گاز روسیه برای اروپا، اگر نگوئیم غیرممکن، بسیار دشوار خواهد بود. بنابراین این یک بحث میان مدت یا بلندمدت است. اما در کوتاه مدت باید تمرکز کنیم و مطمئن شویم که گاز صنعت اروپا و خانوارهای اروپایی تامین می شود. داده های روز جمعه نرخ تولید ناخالص داخلی منطقه یورو در سه ماه اول سال را ۰.۲ درصد نشان داده است. در میان کشورهای عضو که داده های مربوط به سه ماه اول سال ۲۰۲۲ را منتشر کرده اند، پرتغال (۲.۶ درصد) بیشترین افزایش را نسبت به سه ماه قبل ثبت کرد و پس از آن اتریش (۲.۵ درصد) و لتونی (۲.۱ درصد) را نشانسته اند. در طرف مقابل کاهش در سوئد (منفی ۰.۴ درصد) و ایتالیا (منفی ۰.۲ درصد) ثبت شد.

ایستانیوز

پایگاه اطلاع رسانی بازارهای مالی

۸۸۵۳۳۷۱

INFO@ISTANEWS.IR

نگاهی به عید فطر در دوره‌ها و مناطق مختلف

که مقداری گندم یا جو را در ظرفی می‌ریزند و همه خانواده بر روی آن دست می‌کشند، یا چند سکه را میان اعضای خانواده دست‌به‌دست می‌کنند که به آن «دست‌گردان» می‌گویند و سپس آن را به فقیر می‌دهند؛ آن‌ها بر این باورند که با این کار از ثواب پرداخت فطر به پرهمنند می‌شوند. این رسم در برخی شهرهای دیگر نیز رایج است (صفی‌زاد، ۴۰۶؛ نیز: نک: شهری، ۳ / ۲۳۷-۲۳۷؛ پاینده، همانجا).

در جزیره کیش، برگزاری عید فطر با مراسم و آداب بسیار مفصل همراه است. در گذشته، سه تا پنج روز مکتب‌خانه‌ها را تعطیل می‌کردند و مردان نیز به دریا نمی‌رفتند. بچه‌های خانه آشنایان و همسایگان می‌روند. در این روزها، خانه‌ها به روی همه بچه‌ها باز است (مختارپور، ۴۶۱-۴۶۲). از دیگر آداب عید فطر در این جزیره اجرای موسیقی محلی در میدان‌ها و فضاهای باز منطقه است. در گذشته گروه‌های موسیقی با ناوختن نی‌انبوه و خواندن ترانه‌های محلی، مردم را نیز به پای کوبی دعوت می‌کردند. در میانه مراسم، یکی از نوازنده‌ها سینی بزرگی به دست می‌گرفت و در میان جمعیت می‌گرداند و هر کس به تناسب توانایی خود، سکه یا اسکناسی در آن می‌انداخت (همو، ۴۶۵). تا چندی پیش، نماز عید فطر در تهران بدین ترتیب بود که جماعت مؤمنان، از هنگام طلوع آفتاب، با ذکر الله اکبر به در خانه امام جماعت مسجد محل - که قبلاً گروهی او را - می‌رفتند و منتظر خروج وی می‌شدند. امام جماعت به حجام برده، و در دست و پا و محاسن او حنا بسته بودند - می‌رفتند و منتظر خروج وی می‌شدند. امام جماعت هنگام خروج از منزل، با سر و پای برهنه و در حال ادای ذکر یا خنجر یا شمشیری حمال کرده که گویی به جهاد می‌رود، برای ادای نماز عید همراه جماعت مؤمنان، شتابان و دوان به خارج شهر و به‌طور کلی، جایی بدون سقف می‌رفت (شهری، ۳ / ۲۳۷).

مردم تاجیکستان و تاجیکان ازبکستان و نیز مردم افغانستان، در روز عید فطر مراسمی کم‌بویش شبیه به مراسم مردم ایران دارند؛ مثلاً در بهترین اتاق خانه خود سفرفه عید می‌اندازند، روی سفرفه انواع شیرینی، میوه و سمبوسه می‌گذارند و بیاله‌های چای‌خوری را در بالای سفرفه قرار می‌دهند. صبح روز عید، مردان پس از ادای نماز عید به‌صورت گروهی به همراه روحانی مسجد به خانه همسایگان می‌روند. صاحب‌خانه نیز آن‌ها را به اتاقی که سفرفه قرار دارد، دعوت می‌کند. نخست، روحانی دعای سفرفه می‌خواند و سپس، صاحب‌خانه از آنها پذیرایی می‌کند. پس از مردان، نوبت به زنان می‌رسد. به این دیدوبازدیدها «عیدگردک» می‌گویند. کودکان نیز لباسهای عید خود را می‌پوشند و برای گرفتن عیدی که عبارت از نقلات و تخم‌مرغ است، به خانه بستگانشان می‌روند (احمدف، ۱۰۰-۱۰۱).

دستمزد جمع‌آوری می‌کنند (محمدی، همانجا).

تا چندی پیش، مردم ایبانه روز پیش از عید به حجام می‌رفتند و با پوشیدن جامه‌های نو، این روز را آغاز می‌کردند. آن‌ها همچنین در روز ۲۷ رمضان به نیت هریک از اموات خود، ۱۰ یا ۱۰۰ نان محلی به نام «تنوکا» می‌بخشند و در روز عید در صندوقی چوبی به نام «لولا» قرار می‌دانند و پیش از طلوع آفتاب آن‌ها را به گورستان می‌برند، و در مسیر خود میان افراد مستمند تقسیم می‌کردند؛ سپس بر روی قبور، رو به سمت طلوع آفتاب می‌ایستادند و فاتحه می‌خواندند. خانواده‌های عزادار پس از بازگشت از قبرستان، از کسانی که بر سر قبر و ایستادن آن‌ها ایستاده بودند، با آش برنج پذیرایی می‌کردند. امروزه، اهالی پس از برگزاری نماز عید و عرض تبریک و زیارت اهل قبور، با پرداخت فطر به فقرا، عید را برگزار می‌کنند (نظری، ۵۹۹-۶۰۰).

رسم رفتن به قبرستان و دیدار با خانواده‌های عزادار در روز عید فطر، در اردبیل، بجنورد، گناباد و سمنان نیز مرسوم است (نک: صفری، ۲ / ۱۱۸؛ شاه‌حسینی، ۲۰۵؛ نوربخش، ۲۶۸؛ و کیلیان، ۱۶۴-۱۶۵؛ محمدی، همانجا؛ دوستی، ۴۲). در خوزستان، خانواده‌هایی که در فاصله دو عید فطر کسی را دست داده‌اند، در خانه خود برای در گذشته عید می‌گیرند و دوستان و آشنایان به دیدار آن‌ها می‌روند. صاحب مجلس نیز با شیرینی، چای، قهوه و زعفران از آن‌ها پذیرایی می‌کند. اغلب مردم معمولاً لباس نو می‌پوشند و مانند نوروز به دیدوبازدید عید می‌روند. در این روز، بزرگ‌تراها به کوچک‌تراها عیدی می‌دهند.

به باور مردم طالب‌آباد، در نزدیکی تهران، پرداخت فطر به ثواب بزرگی دارد؛ به همین سبب، بی‌بضاعت‌ترین خانواده‌ها نیز می‌کوشند زکات فطر را پرداخت کنند؛ بدین ترتیب

مردم کردستان در شب عید، پس از رؤیت ماه، بر بام‌ها ندای الله اکبر سر می‌دهند تا دیگران را نیز از فرارسیدن عید آگاه سازند (قادری، ۸۳). مردم سقز برای آگاه کردن دیگران از رؤیت ماه، بر بلندترین قله آتش می‌افروختند. همچنین فردی که موفق شده بود هلال ماه را ببیند، نزد روحانی شهر می‌رفت و برای شهادت در باب رؤیت ماه سوگند یاد می‌کرد؛ سپس روحانی برای آگاهی عموم دستور می‌داد بر سر مناره مسجد صلا می‌سپردند (فاروقی ۳۰۷). سوگند مذکور با آداب ویژه ادا می‌شد: قاضی قرآن کریم را می‌گشود و چاقوی تیزی بر روی آن قرار می‌داد و سپس از افراد می‌خواست که سوگند یاد کنند. آن‌ها بر این باور بودند که در صورت سوگند دروغ، چاقو شکمشان را خواهد درید (وکیلیان، ۱۶۰).

مردم بانه کردستان به عید فطر، عید رمضان می‌گویند؛ آن‌ها طعمی را که از شب پیش آماده کرده‌اند، با یکدیگر صرف می‌کنند. دیدوبازدید و تبریک عید در این شهر گاه تا سه روز ادامه می‌یابد (توکی، همانجا). در گویش محلی مردم سقز به عید فطر «چهن‌ن‌رمزان» می‌گویند. آن‌ها از پانزدهم ماه رمضان تا عید فطر، فرصت دارند تا زکات فطر به فقرا، عید را برگزار می‌کنند و بلامه‌های بی‌شمار در پی دارد (فاروقی، ۳۰۷-۳۰۸). مردم منطقه تکاب در آذربایجان غربی، با تدارک بهترین خوراک‌ها برای ناهار، این روز را جشن می‌گیرند و بعداً ظاهر به زیارت اهل قبور می‌روند؛ سپس در مسجد گرد هم می‌آیند و برای روحانی محل که در طول ماه رمضان به وعظ و سفارش به کار نیک پرداخته است، مبلغی به‌عنوان

ترقی اقتصادی: عید فطر در دوره‌های مختلف تاریخی به شکل بوده و مردم در مناطق مختلف این عید را چگونه جشن می‌گرفتند؟

در مدخل مربوط به عید فطر که در جلد ششم «دانشنامه فرهنگ مردم ایران» منتشر شده آمده است: فطر، عید، از اعیاد مهم مسلمانان. فطر به معنای گشودن یا شکستن روزه است (ابن‌منظور). در سنت مسلمانان، روز اول ماه شوال، عید فطر یا عید رمضان نام‌گذاری شده است. در این روز، روزه‌داری حرام، و گشودن آن بر مسلمانان واجب است.

عید فطر از گذشته تا کنون با آداب‌ورسوم و انجام اعمالی ویژه در ایران برگزار می‌شود؛ از جمله در دوره غزنویان، جشن باشکوهی از سوی دربار در این روز برپا می‌شد. یک هفته پیش از فرارسیدن عید، سواران خود را آماده می‌کردند و بزرگان و سمران برای برگزاری جشن و عرض تبریک نزد سلطان غزنی می‌رفتند؛ پس از ادای نماز عید نیز شاعران به مدیحه‌سرایی می‌پرداختند (بیهقی، ۲ / ۷۴۶-۷۴۷).

در دوره صفوی، مسلمانان عید رمضان را که عید لیله‌القدر نامیده می‌شد، همچون دیگر اعیاد باشکوه برگزار می‌کردند. مردم در این روز، به خواندن دعا و نیایش می‌پرداختند (شاردن، ۵ / ۲۳۱). در دوره قاجار، این جشن که بدان فصل روزه نیز می‌گفتند (فوزرگاو، ۹۰)، با شکوهی خاص برگزار می‌شد؛ بدین ترتیب که پس از رؤیت هلال ماه شوال و ثبوت عید فطر، به دستور دربار توپ درمی‌کردند (مستوفی، ۱۰ / ۲۳۳-۲۳۴ شیل، ۱۲۲). همچنین در این روز، معبرها، مسجدها و بازارها را چراغانی می‌کردند و به آتش‌بازی می‌پرداختند. بزرگان و سمران مملکتی، همچنین سفرای دیگر کشورها، برای سلام نزد شاه می‌رفتند (اعتمادالسلطنه، روزنامه ... ، ۶۵۲؛ مستوفی، همانجا). گاه مراسم پراهمیت مملکتی نیز در این روز برگزار می‌شد؛ برای نمونه، جلوس رسمی فعلی شاه در تخت سلطنت مصادف با عید فطر سال ۱۲۱۲ ق / ۱۹ مارس ۱۷۹۸ م بود (اعتمادالسلطنه، مرآة ... / ۸۵۲). امروزه نیز برگزاری این عید در نقاط گوناگون ایران با اندکی تفاوت متداول است. تا چندی پیش، در نقاط مختلف، در شب عید به‌سبب نبودن وسایل ارتباط جمعی و برای حصول اطمینان شخصی، مردم برای رؤیت هلال ماه شوال به پشت‌بام‌ها می‌رفتند (شریعت‌زاده، ۴۷۷؛ شهری، ۳ / ۳۷۱-۳۷۲؛ شهاب، ۱۷۶؛ وکیلیان، ۱۵۹؛ شیل، همانجا) و اگر به‌سبب ابیری یا نامساعدبودن هوا موفق نمی‌شدند و ماه را رؤیت کنند، چند نفر از اهالی مورد اعتماد به شهرهای دیگر می‌رفتند و یا حتی با ارسال تلگراف از ثبوت عید اطمینان می‌یافتند (شریعت‌زاده، همانجا؛ شهری، ۳ / ۳۷۱). در دوره قاجار، افراد موفقی که در شرایط سخت و دشوار ماه را رؤیت می‌کردند، پاداش می‌گرفتند (شیل،

آدم‌های خوشبخت کتاب می‌خوانند و قهوه می‌خورند با تدوین کاوه لاجوردی؛ منتخب مقاله‌های فلسفی هیلری پانتیم منتشر شد

ترقی اقتصادی: کتاب «هیلری پانتیم» منتخب مقالات فلسفی با تدوین کاوه لاجوردی توسط نشر نو منتشر و راهی بازار نشر شد. کتاب «هیلری پانتیم» منتخب مقالات فلسفی به‌نازگی با تدوین کاوه لاجوردی توسط نشر نو منتشر و راهی بازار نشر شده است. این کتاب، ۱۰ مقاله فلسفی هیلری پانتیم را شامل می‌شود که بین سال‌های ۱۹۶۰ تا ۱۹۹۰ منتشر شده‌اند و از نظر تدوین‌گر مجموعه، با معیار معقولی، تعدادی از آن‌ها در شمار مقاله‌های کلاسیک فلسفه جا دارند. فلسفه ذهن، فلسفه زبان، فلسفه علم، فلسفه ریاضیات و مابعدالطبیعه، موضوعاتی هستند که این مقالات در بر می‌گیرند.

اما هیلری پانتیم، نویسنده این مقالات متولد ۱۹۲۶ در ایالات متحده آمریکا و در گذشته به سال ۲۰۱۶ است. او بخشی از کودکی خود را در فرانسه زندگی کرد و در سال ۱۹۵۱ در دانشکده فلسفه دانشگاه کالیفرنیا از رساله دکتری خود دفاع کرد. او نویسنده و وبلاگ‌نویس بود و از جمله مهم‌ترین فیلسوفان سنت تحلیلی قرن بیستم محسوب می‌شود. ۱۰ مقاله مورد اشاره در این کتاب، در ۳ بخش اصلی «فلسفه زبان»، «فلسفه علم» و «فلسفه ذهن» گردآوری شده‌اند و پس از آن‌ها هم «ضمیمه‌هایی از زندگی‌نامه خودنوشت پانتیم» آمده که دو مطلب «یادداشتان شدن» و «نظریه راجع» را شامل می‌شود. در بخش اول این کتاب، ۴ موضوع «اعتنا و ارجاع»، «نگاهی دوباره به دو جزم»، «مغزهای خمره» و «یا اب ضرورتا HYO است» مطرح شده و سپس در بخش دوم ۴ بحث «این‌جوری نیست ضرورتاً»، «قضیه کریگ»، «برایضات بدون مبانی» و «تقویت نظریه‌ها» تشریح شده‌اند. سوم بخش کتاب هم دربرگیرنده این موضوعات است: «ذهن‌ها و ماشین‌ها»، «ماهیت حلال‌های ذهنی»، «ضمیمه: پانتیم، هیلری» و «قد کتاب: بهترین مغزهای ممکن؟» درباره طرح جلد کتاب پیش‌رو این توضیح قابل طرح است که یک‌نقاشی کپی از کار جوزپه دی ریبه‌را با عنوان «فیلسوف در آینه» است که نیمه اول قرن هفدهم کشیده شد و در موزه ملی هلند نگهداری می‌شود.

در قسمتی از این کتاب می‌خوانیم: فیلسوفان زیادی این را اوسوسه‌انگیز یافتند که بگویند چیز مهمی اتفاق نیفتاده، و بگویند که صرفاً معنای واژه‌ها را تغییر داده‌ایم. این، شبهه‌ناک‌ترین این مورد است به اولین مورد دانلان، مورد نهنگ ... بستنادر. درست همان‌طور که «هنگ» می‌شود، که شاید، دو معنا داشته باشد ... یک معنا نزد آدم‌های عادی و یک‌معنا نزد دانشمندان ... همان‌طور هم «خط مستقیم» می‌شود که دو معنا داشته باشد، یکی نزد آدم‌های عادی و یکی نزد دانشمندان. مسیری که به معنی آدم‌های مستقیم‌اند می‌شود که به معنی دانشمندان مستقیم نباشند، و مسیری که به معنی دانشمندان مستقیم‌اند می‌شود که به معنی آدم‌های مستقیم نباشند. با پیش‌رفتن نامحدود در مسیری که به معنی قدیمی اقلیدسی مستقیم باشد، نمی‌توانیم به نقطه آغازمان برگردیم؛ وقتی نشنیدیم می‌گویند که ما به نقطه آغازمان به اندازه کافی طولانی به نقطه آغازمان برگردیم، پارادوکسی در کار نیست و تناقضی با عقل سلیم نیست. آنچه او از خط مستقیم مراد می‌کند می‌شود که به معنی آدم‌های خطی منحنی نباشد، و همگی مان می‌دانیم که می‌توانید با ادامه‌دادن به اندازه کافی طولانی در یک منحنی بسته به نقطه آغازتان برگردید. این کتاب با ۲۵۷ صفحه، شمارگان هزار و ۱۰۰ نسخه و قیمت ۱۱۰ هزار تومان منتشر شده است.

والت دیزنی؛ آنکه موسیقی کلاسیک را به سینما هدیه کرد

ترقی اقتصادی: والت دیزنی نه تنها چهره اسطوره‌های تاریخ سینمای انیمیشن محسوب می‌شود بلکه یکی از پیشگامان اصلی استفاده از موسیقی کلاسیک در سینما نیز به شمار می‌رود که در ورود آثار بزرگان عرصه موسیقی کلاسیک به دنیای انیمیشن و سینما سهم چشمگیری دارد. شما ممکن است تحصیل‌کرده موسیقی در اروپا و رهبر یک ارکستر سمفونیک یا تحصیل‌کرده شاخه‌های دیگر همچون سینما یا رسانه باشید و از ارتباط موسیقی کلاسیک جهان و فیلم‌های انیمیشن جهان آگاه نداشته باشید و این ناآگاهی شما را در مواقعی، در زمینه اظهار نظر، ها، در موقعیت‌های دشوار قرار دهد. این گزارش سعی می‌کند این مساله را با یک تحقیق ساده، برطرف کند.

به گزارش ایسنا، نخستین تجربه والت دیزنی در ساخت انیمیشن‌های موزیکال، با مجموعه انیمیشن‌های «سمفونی احمقانه» شکل گرفت؛ انیمیشن‌های کوتاه و ۷۵ قسمتی که بین سال‌های ۱۹۲۹ تا ۱۹۳۹ در طول یک دهه عرضه شد و موفق به کسب ۷ جایزه اسکار شد. «کارل استالینگ» موسیقیدان و تنظیم‌کننده آمریکایی اولین فردی بود که ایده ساخت انیمیشن هماهنگ و بر پایه موسیقی را به والت دیزنی پیشنهاد کرد که در نهایت به ساخت انیمیشن‌های موفق «سمفونی احمقانه» انجامید. خودش نیز ساخت موسیقی چندین قسمت از این مجموعه را بر عهده داشت. بخشی از اپیزود «سرزمین موسیقی» از مجموعه انیمیشن‌های «سمفونی احمقانه» را در زیر می‌بینید و می‌شنوید:

اما ماجرای تلفیق موسیقی‌های برجسته کلاسیک و کارتون (انیمیشن) در سال ۱۹۳۵ برای والت دیزنی جدی شد؛ زمانی که او در میانه ساخت مجموعه انیمیشن‌های کوتاه «سمفونی احمقانه» تصمیم به ازموون ابتکاری جدید گرفت و انیمیشنی ۱۵ دقیقه‌ای به نام «کنسرت بند» را ساخت. در این اپیزود، «میکي ماوس» نقش رهبر ارکستر را ایفا کرد و «دونالد داک» و «گوفی» که از جمله چهره‌های کارتون‌های آشنای گروه بودند، اگرچه این فیلم کوتاه به دلایل فنی بسیار مورد تحسین قرار گرفت، اما استفاده از اورتور «وللیام تل» اثر «جیاکینو روسینی» آهنگساز مطرح ایتالیایی در آن بود که استاندارد را برای استفاده از موسیقی کلاسیک در کارتون‌ها تعیین کرد.

پس از انیمیشن «کنسرت بند» در سال ۱۹۳۵ و پایان مجموعه «سمفونی‌های احمقانه» (مجموعه انیمیشن‌های کوتاه و ۷۵ قسمتی) در سال ۱۹۳۹، والت دیزنی تصمیم گرفت تا مشهورترین شخصیت خود یعنی میکي ماوس را احیا کند؛ اما از چه طریقی؟ دیزنی انیمیشنی کوتاه با عنوان «شارگرد جادوگر» را روی یک موسیقی با همین نام اثر «پل دوکاس» قرار داد و تنها چیزی که باقی ماند، یافتن یک رهبر ارکستر معتبر برای رهبری ارکستر استودیو بود. از بخت خوب والت دیزنی، او خیلی زود با یکی از بزرگ‌ترین موسیقیدانان کلاسیک آمریکایی شمالی در صورت اتفاقی در یک رستوران ملاقات کرد. مطمئناً والت دیزنی قصد نداشت با «لوئولود استوکوفسکی»، رهبر ارکستر فیلادلفیا، در همان شب در رستوران هالیوود در سال ۱۹۳۷ شام بخورد. با این حال، سرنوشت برنامه‌هایی برای این دو رویارپاداز خلاق چیده بود و در حین صحبت درباره آخرین تجربه والت دیزنی در ترکیب موسیقی و انیمیشن، دیزنی غرق در ایده همکاری با استوکوفسکی بود؛ پیشنهادی که استوکوفسکی با اشتیاق پذیرفت.

استوکوفسکی نیز درباره ایده تلفیق موسیقی کلاسیک و کارتون هیجان‌زده بود. آنقدر به این کار علاقه داشت که به صورت رایگان رهبری ارکستر را انجام داد و پس از موفقیت در پروژه اولیه «شارگرد و جادوگر»، استوکوفسکی پذیرفت که برای یک فیلم بلند با همین هدف با والت دیزنی قرارداد ببندد؛ یعنی تلفیق آثار برجسته موسیقی کلاسیک با تصاویر متحرک. در واقع تجربه موفق انیمیشن کوتاه «شارگرد و جادوگر»، سنگ بنای ساخت یک انیمیشن بلند به نام «فانتازیا» در سال ۱۹۴۰ شد. در ۱۳ نوامبر ۱۹۴۰، منتقدان بانفوذ سینما افراد سرشناس هالیوود در تئاتر برادوی نیویورک گرد هم آمدند تا به تماشای فیلمی پیشگامانه بنشینند؛ فیلم «فانتازیا» به تهیه‌کنندگی والت دیزنی که تلفیقی از موسیقی کلاسیک و کارتون بود. پس از شجاعتی فراتر از باور و یک کنسرت بسیار متنوع از ایده‌های تصویری نامید و «پوسلی کروتز» از نیویورک تایمز مدعی شد که تاریخ سینما با این انیمیشن ساخته شد.

اندکی پس از موفقیت «فانتازیا» دیگر بزرگان دنیای انیمیشن چون «مایکل مالتی» و «جاک جونز» نیز شروع به تلفیق موسیقی کلاسیک و کارتون کردند. «فانتازیا» از مدیوم انیمیشن استفاده کرد که عموماً به عنوان یک هنر طنز شناخته می‌شود و آن را با یک هنری همواره جدی (موسیقی کلاسیک) به گونه‌ای ادغام کرد که هیچکس حتی تصورش را نیز نمی‌کرد.

بالاخره چه کسی برای رضا رویگری خانه گرفت؟

ترقی اقتصادی: علیرضا غروی، مجری و از برنامه‌سازان صداوسیما که از دوستان نزدیک رضا رویگری است، پس از رفتن این بازیگر از کهریزک، در پاسخ به این پرسش که بالاخره «چه کسی برای رضا رویگری خانه گرفت؟» می‌گوید: از زبان رضا رویگری از آقای قرایی، مدیر روابط عمومی سازمان صداوسیما تشکر ویژه می‌کنم که تنها با همت ایشان مشکل مسکن این هنرمند مرتفع شد. متأسفانه خیلی‌ها حرف زدند و هیچ کاری برای این هنرمند نکردند اما نمی‌دانم چرا می‌خواهند همه چیز را به نام خود تمام کنند.

غروی درباره آخرین وضعیت رضا رویگری پس از ترک کهریزک توضیحاتی ارائه کرد. وی گفت: رضا رویگری تشکر ویژه از آقای قرایی دارند که ایشان همت کردند و از طریق سازمان صداوسیما مشکل مسکن این هنرمند تهیه کردند. آقای رویگری الان دو روز است در خانه‌ای که سازمان صداوسیما برایش فراهم کرد با یک پرستار زندگی می‌کند ولی تمام هزینه‌های درمانی و رفاهی این هنرمند و امرار معاشش از این پس با خود بند است.

غروی اظهار کرد: مبلغی از

بیمه‌های اسب‌های سردار آرمون تحت پوشش بیمه‌رازی قرار گرفت

پس انداز ۶۰ ساله این هنرمند به عنوان امین در اختیار بنده قرار گرفته و از این لحظه تا پایان عمرش امرار معاشش بر عهده خودم است. هیچکدام از آقایانی که مدعی بودند، به اندازه نخ هسته خرما هم به رضا کمک معنوی و مالی نکردند اما الان نمی‌دانم چرا پایشان را کنار نمی‌کنند!

رضا رویگری از کهریزک به خانه رفت

دوست نزدیک رضا رویگری همچنین تاکید کرد: آقای قرایی واقعا برادرانه به ما کمک کردند و حتی گفتند که وظیفه سازمان صداوسیماست که برای این هنرمند خانه تهیه کند. طبق آخرین دیداری که با رضا داشتیم، ایشان از شرایط فعلی خودش اظهار خرسندی کرد و خدا را شکر حالش خوب است. غروی در پایان گفت: رضا رویگری نیاز به محبت ندارد خدا را شکر مشکل مسکن او حل شد فقط خواهش این است دوستانی که کاری برای رضا نکردند، خودشان را کنار بکشند.

به گزارش ایسنا، رضا رویگری هنرمند پیشکسوت کشورمان که مدتی در خانه سالمندان کهریزک نگهداری می‌شد، یکشنبه ۱۸ اردیبهشت ماه به منزلی که به همت صداوسیما فراهم شد منتقل شد.

www.razi24.ir

razi24_insurance

razi24_insurance

مرکز ارتباط: ۰۲۱-۸۸۷۰۰۰

سامانه پیامکی: ۰۲۱-۸۸۷۰۰۰